

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrhom zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) sa zabezpečuje implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2017/2394“). Návrh zákona sa prekladá na základe bodu B.1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 607/2018 z 19. decembra 2018 k Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2019, bodu B.1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 282/2018 z 20. júna 2018 k návrhu na určenie zodpovednosti ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a niektorých orgánov verejnej moci za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni k nariadeniam Európskej únie a rozhodnutiam Európskej únie, bodu B.2 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 50/2019 zo 6. februára 2019 k Auditú legislatívy z pohľadu goldplatingu a bodov B.31 a B.32 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 51/2019 zo 6. februára 2019 k návrhu opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia III.

Primárnym účelom prípravy návrhu zákona je zabezpečenie riadnej aplikácie nariadenia, posilnenie efektívnosti a účinnosti dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, zjednotenie jeho výkonu, aby orgány dohľadu mohli rýchlejšie a účinnejšie spolupracovať na vnútroštátnej úrovni, ale tiež s príslušnými orgánmi ostatných členských štátov. Konečným cieľom je rýchlejšie, pružnejšie a jednotné presadzovanie právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa v rámci celej Európskej únie, čo nie je možné dosiahnuť bez aktívnej participácie všetkých členských štátov. Len tak možno dosiahnuť ochranu vnútorného trhu, posilniť dôveru spotrebiteľov a ochrániť poctivých obchodníkov, pre ktorých by dodržiavanie predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa nemalo byť konkurenčnou nevýhodou.

Hmotnoprávne ustanovenia regulujúce ochranu spotrebiteľa a povinnosti osôb v tejto oblasti sú predmetom úpravy množstva právnych predpisov, počínajúc nariadeniami Európskej únie a končiac individuálnymi ustanoveniami vnútroštátnych predpisov so širším predmetom regulácie. Dohľad nad dodržiavaním povinností dodávateľov, predávajúcich, obchodníkov vykoná v súčasnosti spolu deväť orgánov dohľadu s rozdielne vymedzeným právnym základom a priznaným rozsahom oprávnení a povinností. Uvedené skutočnosti viedli k príprave návrhu nového horizontálneho predpisu o výkone dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa.

Cieľom návrhu zákona je jasným a prehľadným spôsobom vymedziť pôsobnosť jednotlivých orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, odstrániť kompetenčné konflikty, ustanoviť rovnaký rozsah právomocí, ktorý vychádza z minimálnej úrovne požadovanej implementovaným nariadením, a upraviť vybrané otázky správneho trestania na tomto úseku. Zámerom je vytvorenie právneho základu pre efektívny, vyvážený, moderný výkon dohľadu, ktorý je využiteľný aj pre nové technológie, online trh a digitálne prostredie.

Posilňuje sa preventívne a výchovné pôsobenie dohľadu smerom k dohliadaným osobám, keď sa zavádzajú nové inštitúty smerujúce k zníženiu alebo odpusteniu sankcie

za porušenie zákonnej povinnosti, ak obchodník príjme zodpovednosť za svoje protiprávne konanie, ukončí porušovanie právnych predpisov, odstráni následky svojho konania a odškodní spotrebiteľov, ktorých práva boli jeho konaním porušené. Súčasne sa v základných predpisoch z oblasti ochrany spotrebiteľa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané sankcie mohli byť spravodlivejšie a proporcionálnejšie. Navrhuje sa ukladať sankcie v závislosti od obratu obchodníka. Navrhovaná zmena bude mať pozitívny vplyv obzvlášť pre malé a stredné podniky.

Efektívny výkon dohľadu je podmienený kvalitným hmotnoprávnym základom, preto sa súčasne novelizujú viaceré predpisy z oblasti ochrany spotrebiteľa. Dôvodom je potreba odstránenia ustanovení, ktoré neodôvodnene prekračujú rámec práva Európskej únie (odstraňovanie tzv. goldplatingu) alebo z dôvodu nedostatkov súčasnej právnej úpravy, na ktoré poukázala aplikačná prax.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Prijatie návrhu zákona má pozitívne aj negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, pozitívne aj negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie a pozitívne sociálne vplyvy. Nepredpokladajú sa vplyvy na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Dôvodová správa

B. Osobitná časť

K čl. I

K § 1

V úvodnom ustanovení sa vymedzuje predmet zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Návrhom zákona sa majú upraviť všeobecné pravidlá výkonu dohľadu nad dodržiavaním povinností dodávateľov/predávajúcich/obchodníkov (ďalej len „dohliadané osoby“) vo vzťahu k spotrebiteľom. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť, aby orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa v Slovenskej republike disponovali aspoň minimálnym rozsahom právomocí, ktoré požaduje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017) (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2017/2394“) v platnom znení, a to jednak vyšetrovacími právomocami, ale tiež právomocami na presadzovanie práva, čím sa má posilniť efektívne, rýchle, jednotné presadzovanie práva v oblasti ochrany spotrebiteľa v rámci celej Európskej únie. Cieľom dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa je prispievať k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu v záujme ochrany a rešpektovania práv a oprávnených záujmov spotrebiteľov.

Vzhľadom na početnosť hmotnoprávnych predpisov na ochranu spotrebiteľa alebo predpisov so spotrebiteľským prvkom, počet orgánov verejnej moci, ktoré v Slovenskej republike kontrolujú dodržiavanie povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa, a nejednotný postup, ktorý sa doposiaľ uplatňoval, bol zvolený ako nástroj na zabezpečenie sledovaného cieľa nový právny predpis, v ktorom sa majú spoločne a jednoznačne vymedziť rozsah pôsobnosti jednotlivých orgánov dohľadu, oprávnenia a povinnosti, ktoré majú tieto orgány pri výkone dohľadu, a tiež niektoré náležitosti správneho konania o uložení sankcie za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa z dôvodu absencie všeobecného predpisu o vyvodzovaní zodpovednosti za správne delikty právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov. Ďalej sa upravujú poriadkové opatrenia za porušenie povinností, ktoré vyplývajú priamo z tohto zákona, sankcie za porušenie povinností ukladaných predbežným opatrením alebo opatrením o blokovaní a ustanovuje sa, kto je zodpovedný za plnenie úloh, ktoré Slovenskej republike vyplývajú z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

Vzhľadom na skutočnosť, že návrh zákona predstavuje predovšetkým implementáciu nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, pre detailné porozumenie návrhu zákona je vhodné poznať aj znenie, ciele a rozsah samotného nariadenia. Nariadenie (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, ako aj návrh zákona, sa vzťahujú na výkon dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa v užšom slova zmysle. Ochrana spotrebiteľa je primárnym alebo sekundárnym cieľom množstva právnych predpisov a individuálnych ustanovení. Ak berieme do úvahy len tie právne predpisy a ustanovenia, ktorých hlavným cieľom je ochrana spotrebiteľa, môžeme ich rozdeliť do dvoch skupín – ochrana bezpečnosti a zdravia spotrebiteľov (tu spadá problematika výkonu trhového dozoru nad bezpečnosťou potravín, bezpečnosťou spotrebných výrobkov v rovine všeobecnej bezpečnosti, ale tiež bezpečnosti určených výrobkov, bezpečnosť liekov, zdravotníckych pomôcok, kozmetických výrobkov...) a ochrana spotrebiteľa v užšom slova zmysle – niektorými nazývaná tiež ako ochrana ekonomických

záujmov spotrebiteľov (napr. ochrana pred nekalými obchodnými praktikami, pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, regulácia reklamačného procesu, reklamy, predajných akcií, procesu uzatvárania zmlúv na diaľku, rôznorodé informačné povinnosti dohliadaných osôb vrátane označovania výrobkov, vydávania dokladu o kúpe...).

V rámci ochrany spotrebiteľa ide teda o široké spektrum rôznorodých povinností, na čo reaguje aj regulácia pravidiel výkonu dohľadu. Návrh zákona si nedáva za cieľ zjednotiť dohľad naprieč úplne všetkými týmito právnymi predpismi. Nad povinnosťami, ktoré spadajú do prvej skupiny, sa dohľad vykonáva a bude sa vykonávať najmä podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa ustanovujú požiadavky akreditácie a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011, zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (poznámka: pôsobnosť SOI v súčasnosti presahuje rámec ochrany ekonomických záujmov spotrebiteľov, dnes Slovenská obchodná inšpekcia dohliada nad vyše 350 právnymi predpismi, pričom v mnohých prípadoch nejde len o striktnú ochranu spotrebiteľa a nie je možné opomíňať ani pôsobnosť bývalej Štátnej energetickej inšpekcie, ktorú dnes vykonáva Slovenská obchodná inšpekcia, preto musí byť zákon č. 128/2002 Z. z. zachovaný aj po prijatí návrhu zákona), zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (poznámka: z tohto dôvodu sa nateraz v zákone o ochrane spotrebiteľa ponechávajú aj niektoré procesné inštitúty a ustanovenia upravujúce výkon dohľadu – dohľadu v oblasti bezpečnosti výrobkov), nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 404/2007 Z. z. o všeobecnej bezpečnosti výrobkov, zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ale tiež napríklad podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov atď. Úplne osobitné postavenie má dohľad nad veľmi špecifickými reguláciami, kde ochrana spotrebiteľa je pridruženým alebo sekundárnym cieľom – napr. regulácia sieťových odvetví, regulácia elektronických komunikácií a pod., kde pre výkon dohľadu budú aj po prijatí návrhu zákona platiť vlastné pravidlá ustanovené osobitnými právnymi predpismi (napr. zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov...), ak priamo v týchto zákonoch nie je ustanovený iný režim pre výkon dohľadu nad konkrétnymi povinnosťami (viď napríklad novelizačný článok k zákonu č. 251/2012 Z. z. – dohľad nad dodržiavaním § 17 a 17a tohto zákona sa má v budúcnosti vykonávať podľa čl. I návrhu zákona, obdobne tiež napr. § 62 ods. 2 zákona č. 351/2011 Z. z.).

Rozsah pôsobnosti návrhu zákona vychádza z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, ktoré vo svojej prílohe vymenúva nariadenia a smernice Európskej únie, na ktoré sa majú vzťahovať pravidlá zavádzané týmto nariadením. Ide o výpočet 26 právnych aktov Európskej únie v zmysle platného znenia tohto nariadenia. Na uvedený výpočet nadväzuje čl. I § 1 ods. 1 návrhu zákona, ktorý odkazuje na osobitné hmotnoprávne predpisy, ktoré ustanovujú konkrétne povinnosti dohliadaných osôb v rámci ponuky, reklamy, predaja, poskytovania produktov a elektronického obsahu spotrebiteľom (viď poznámky pod čiarou k odkazom 4 a 5 v čl. I návrhu zákona). V záujme zabezpečenia právnej istoty sa novelizujú aj jednotlivé národné právne predpisy, ktorými boli nariadenia Európskej únie uvedené v prílohe

nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení implementované alebo smernice Európskej únie uvedené v tej istej prílohe transponované do slovenského právneho poriadku, tak, aby sa zabezpečilo jasné a zrozumiteľné prepojenie hmotnoprávnych ustanovení v oblasti ochrany (ekonomických záujmov) spotrebiteľov s procesným predpisom, ktorý má predstavovať návrh zákona. Niektoré orgány dohľadu disponujú už dnes aj ďalšími oprávneniami, ktoré presahujú minimálne právomoci požadované nariadením (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, prípadne sú zakotvené aj priamo v konkrétnom hmotnoprávnom predpise (napr. zákon o reklame ustanovuje oprávnenie požadovať dôkazy o vecnej pravdivosti údajov v porovnávacej reklame), pričom orgány dohľadu by nemali byť pozbavené možnosti využívať aj ďalšie oprávnenia, ak to podporuje efektívny a účinný výkon dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa.

V prílohe nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení je vymenovaných viacero právnych aktov smerujúcim k ochrane finančných spotrebiteľov. Dohľad na tejto časti trhu vykonáva Národná banka Slovenska, ktorá vždy pri výkone dohľadu postupuje predovšetkým podľa zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý komplexne upravuje výkon dohľadu nad finančným trhom vrátane dohľadu Národnej banky Slovenska nad dodržiavaním práv finančných spotrebiteľov primerane zohľadňujúc špecifiká tejto časti trhu. Uvedený zákon je uceleným právnym predpisom, ktorý vylučuje napríklad aj subsidiárne uplatňovanie správneho poriadku. Národná banka Slovenska disponuje minimálnymi právomocami požadovanými nariadením (EÚ) 2017/2394 v platnom znení už v súčasnosti okrem jednoznačne definovanej právomoci prijímať dodatočné záväzky od obchodníka a právomoci blokovat' online rozhrania. Z uvedeného dôvodu bol zvolený zjednodušený a prehľadnejší režim doplnenia zákona č. 747/2004 Z. z. o tieto dva inštitúty vychádzajúc zo všeobecnej úpravy v čl. I návrhu zákona, pričom čl. I sa preto okrem ustanovenia o cezhraničnej spolupráci (§ 28) nebude vzťahovať na Národnú banku Slovenska.

K § 2

Cieľom tohto ustanovenia (v spojení s § 1 ods. 2) je prehľadným spôsobom vymedziť, ktoré orgány štátnej správy sú orgánmi dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa a kde sú hranice ich pôsobnosti. Táto požiadavka vyplynula priamo z aplikačnej praxe, v ktorej dlhodobo pretrvávajú kompetenčné konflikty, ktoré znižujú efektívnosť výkonu dohľadu vrátane cezhraničnej spolupráce a narúšajú fungovanie trhu, čo má negatívny vplyv na spotrebiteľov, ale tiež na poctivých podnikateľov.

Pri vymedzení pôsobnosti sa primárne vychádza zo sektorového princípu založenom na skutočnosti, že orgány špecializujúce sa na určitý segment alebo časť trhu uvedenú problematiku poznajú najlepšie, sú im známe reálie danej časti trhu a majú súhrnný pohľad na jej právnu úpravu, čo im umožňuje problémy a nedostatky riešiť komplexne. Tento princíp však nie je absolútny, s cieľom vyhnúť sa kompetenčným konfliktom (pozitívnym v podobe duplicitných kontrol aj negatívnym) boli určené tzv. všeobecné podmienky predaja (napr. zverejnenie reklamačného poriadku, vydávanie dokladu o kúpe, označenie prevádzkarne a pod.), ktoré bude kontrolovať len jeden orgán (Slovenská obchodná inšpekcia). Reziduálnym orgánom dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa má byť aj naďalej Slovenská obchodná inšpekcia, ktorá má pokryť všetky časti trhu, kde nie je možné ustanoviť žiadny špeciálny orgán dohľadu.

K § 3

V predmetnom ustanovení sú zhrnuté základné pravidlá výkonu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. Orgán dohľadu spravidla začína s výkonom dohľadu na základe vlastného

rozhodnutia (z vlastnej iniciatívy), pričom môže konať na základe podnetu, ktorý naznačuje, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa (napr. na základe podnetu priamo od spotrebiteľa, od spotrebiteľského združenia, podnetu, ktorý mu postúpi iný orgán verejnej moci...) alebo v rámci preventívneho pôsobenia. Nariadenie (EÚ) 2017/2394 v platnom znení požaduje, aby orgány dohľadu (resp. v terminológii samotného nariadenia tzv. príslušné orgány) mohli vykonávať vyšetrovacie právomoci a právomoci na presadzovanie práva aj na základe žiadosti z iného členského štátu, v rámci koordinovaných postupov a pod.

Na zabezpečenie riadneho výkonu dohľadu je dôležitá ochrana nezávislosti a nestrannosti orgánov dohľadu. Dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľa nesmie byť ovplyvňovaný politickými záujmami, médiami, zneužívaný na konkurenčný boj medzi podnikateľmi a ovládaný inými externými vplyvmi, ale má sledovať svoj cieľ – ochranu vnútorného trhu a ochranu spotrebiteľov. To platí aj v rovine cezhraničnej spolupráce podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, ktoré ustanovuje, kedy môžu orgány dohľadu (resp. príslušné orgány) odmietnuť poskytnúť súčinnosť. Všeobecné vymedzenie nezávislosti a nestrannosti orgánov dohľadu je doplnené aj o jednoznačné ustanovenie, že orgány dohľadu nie sú viazané ani podnetmi a návrhmi spotrebiteľov či spotrebiteľských združení, resp. iných osôb (napr. združenia podnikateľov) – tieto podnety sú pre orgány dohľadu nepopierateľne dôležité, pomáhajú im sledovať dianie na trhu, vývoj trhu, zameriavať a plánovať svoju činnosť, avšak úlohou orgánov dohľadu podľa tohto zákona je spoločne dohliadať nad fungovaním trhu ako celku, orgány dohľadu nerozhodujú o nárokoch spotrebiteľov (rozhodovaciú právomoc nemajú priznanú ani pri dobrovoľných opatreniach podľa § 13), a preto nie sú ani viazané preskúmať každý jeden podnet individuálne.

Ďalej sa ustanovujú základné formy výkonu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktoré sú bežné a používané už v súčasnosti, preto nepredstavujú žiadnu novinku pre orgány dohľadu ani dohliadané osoby. Ide o dohľad na mieste (priamo v prevádzke, v obchode, tam, kde dohliadaný subjekt vykonáva svoju činnosť a prichádza do kontaktu so spotrebiteľom) a tiež na diaľku (napr. administratívna kontrola písomností priamo v sídle orgánu dohľadu, ale tiež kontrola webových sídel, mobilných aplikácií, ktoré prevádzkujú dohliadané osoby). Pri dohľade na diaľku môže orgán dohľadu využívať všetky oprávnenia a dodržiavať všetky povinnosti podľa návrhu zákona, ak priamo z textu návrhu zákona alebo z povahy konkrétneho inštitútu nevyplýva, že sa vzťahuje výlučne na výkon dohľadu na mieste (napr. § 7). V období digitalizácie a globalizácie sa efektívny a rýchly výkon dohľadu na diaľku stáva nevyhnutnosťou.

Výkon dohľadu je nutné realizovať aj s ohľadom na práva a oprávnené záujmy dohliadaných osôb. Orgány dohľadu by mali vykonávať právomoci primerane a tak, aby zodpovedali povahe a celkovej skutočnej alebo potenciálnej ujme spôsobenej porušením práv spotrebiteľov. Orgány dohľadu majú možnosť vykonávať kontroly v medziach zákona, a to aj ex offo bez predošlého upozornenia týkajúceho sa potenciálneho porušovania práv spotrebiteľov. Aj takáto kontrola však musí spĺňať požiadavky legality, legitimacy a proporcionality. Pokiaľ ide o rozsiahle administratívne kontroly je žiaduce, aby orgán dohľadu, ak je to možné, vymedzil, na čo sa má kontrola vzťahovať, aby aj dohliadaná osoba bola schopná poskytnúť vyžadovanú súčinnosť a zároveň aby nedochádzalo k nadmernému zásahu do právom chránených záujmov dohliadanej osoby. Výkon kontroly by nemal spôsobovať dohliadanej osobe náklady, ktoré by boli zjavne neprimerané s ohľadom na skutočnú alebo potenciálnu ujmu spôsobnú porušením práv spotrebiteľov.

Na ochranu práv a oprávnených subjektov nadväzuje tiež povinnosť mlčanlivosti všetkých zamestnancov orgánov dohľadu, pokiaľ ide o informácie, s ktorými sa oboznáma pri plnení svojich úloh. Túto povinnosť však nemožno vnímať ako absolútnu, v prípade, že pôjde o informácie, ktoré môžu byť dôležité na účely trestného konania, súdneho konania, prípadne je potrebné ich zdieľať s príslušnými orgánmi iných členských štátov, aby Slovenská republika riadne plnila povinnosti vyplývajúce z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, zamestnanci orgánu dohľadu nie sú mlčanlivosťou viazaní. Rovnako to platí v prípade, ak by ich mlčanlivosti zbavil ten, kto informáciu poskytol, alebo ten, koho sa týka.

K § 4 a 5

§ 4 upravuje všeobecnú povinnosť poskytovať súčinnosť orgánom dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. V zmysle nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení sa táto povinnosť neobmedzuje len na dohliadanú osobu a jej zamestnancov, ale v zásade každý je povinný orgánu dohľadu poskytnúť informácie, dokumenty, vysvetlenia atď., ak je to potrebné pre riadny výkon dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. Súčinnosť tretích osôb je prirodzene užšia než súčinnosť dohliadaných osôb (napr. sa na nich nevzťahuje oprávnenie orgánu dohľadu podľa § 7 ods. 1 návrhu zákona). Na zabezpečenie potrebnej súčinnosti sa v § 5 upravujú tiež inštitúty predvolania a predvedenia, ktorými by mal orgán dohľadu disponovať pre prípad potreby osobného podania vysvetlenia alebo informácie určitou fyzickou osobou, ak ním sledovaný účel nie je možné dosiahnuť inak.

Formou dobrovoľnej súčinnosti/spolupráce s orgánom dohľadu môže byť tiež osobná účasť na úkone dohľadu v pozícii prizvanej osoby, predovšetkým na kontrolnom nákupe, a to najmä v prípade, ak by výkon úkonu samotným orgánom dohľadu nebol účinný (napr. totožnosť zamestnanca orgánu dohľadu bola prezradená, ide o špecifické tovary a služby určené najmä/len pre vymedzený okruh užívateľov - napr. podľa veku, miesta bydliska a pod.) alebo prizvanie tretej osoby zefektívni výkon dohľadu v porovnaní s tradičným spôsobom (napr. potreba zabezpečenia doručenia zásielky z e-shopu na adresu odlišnú od sídla orgánu dohľadu). V pozícii prizvanej osoby môže vystupovať aj zamestnanec iného orgánu verejnej moci (napr. na účely spolupráce, vzdelávania...) alebo zamestnanec Európskej komisie či orgánu dohľadu z iného členského štátu v zmysle spolupráce podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Orgán dohľadu vydá prizvanej osobe oprávnenie, ktoré bude určovať rozsah jej oprávnení a povinností (je na zvážení orgánu dohľadu, aký rozsah oprávnení a právomocí prizvanej osobe zverí, mal by však pamätať na požiadavku primeranosti a účinnosti výkonu dohľadu). K motivácii pomáhať orgánom dohľadu pri výkone dohľadu má prispieť tiež právo prizvanej osoby na odmenu; toto právo nebude vznikať v tých prípadoch, ak sa osoba zúčastňuje na výkone dohľadu v rámci plnenia svojich pracovných úloh, za čo jej už patrí mzda/plat. Ponecháva sa možnosť upraviť odmeňovanie prizvaných osôb formou interného predpisu orgánu dohľadu vzhľadom na rozdielne potreby spolupráce s prizvanými osobami (využitie prizvanej osoby môže byť raz potrebné na výkon kontrolného nákupu v rôznych prevádzkach v priebehu jedného dňa, ale inokedy len napríklad na prevzatie zásielky v rámci kontrolného nákupu z e-shopu, na samotné vykonanie kontrolného nákupu z e-shopu a následné preverenie rešpektovania práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy bez uvedenia dôvodu...). Jednotlivé orgány dohľadu si prostredníctvom vnútorných predpisov budú môcť flexibilnejšie upraviť odmeňovanie prizvaných osôb v závislosti od svojich individuálnych potrieb a možností.

Efektívny výkon dohľadu predstavuje aj úzka vnútroštátna spolupráca orgánov dohľadu, ktorú je potrebné budovať a ďalej rozvíjať na pravidelnej báze (napr. výmena informácií, výmena skúseností, spoločné kontrolné akcie, ustálené komunikačné kanály...).

K § 6

Vzhľadom na potrebu zabezpečenia dôkazov sa pre orgány dohľadu ustanovuje tiež oprávnenie požadovať od kohokoľvek vysvetlenia, informácie, údaje, písomnosti, hmotné nosiče dát alebo ich kópie. Na to nadväzuje povinnosť každého, od koho budú tieto údaje a informácie vyžiadané, poskytnúť všetky informácie a údaje, ktoré boli od neho vyžiadané a ktoré má k dispozícii. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o informácie, ktoré môžu byť dôležité pre výkon dohľadu a následné správne konanie, majú sa poskytovať orgánom dohľadu bezplatne a v lehote, ktorú orgány dohľadu určia. Aj pri výkone tohto oprávnenia platí, že sa má prihliadať na práva a oprávnené záujmy dohliadaných osôb, preto by orgány dohľadu mali vždy dbať na primeranosť nimi určenej lehoty a formy sprístupnenia informácií. Základný predpoklad pre to, aby vyžiadané informácie, údaje a dokumenty mohli predstavovať dôkaz je ich správnosť, pravosť a pravdivosť, preto sú tieto náležitosti zaradené do požiadaviek na sprístupňovanie týchto informácií.

Aj vzhľadom na veľmi široko koncipované vyšetrovacie oprávnenia orgánov dohľadu v čl. 9 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/2394 v platnom znení je jediným dôvodom pre odmietnutie sprístupnenia informácií, údajov, písomností alebo hmotných nosičov dát hrozba trestného stíhania samotnej osoby, ktorá má povinnosť niečo sprístupniť, alebo jej blízkych osôb, ktorých okruh definuje Občiansky zákonník. Isté obmedzenia, pokiaľ ide o sprístupňovanie informácií orgánom dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, platia aj pre prístup k bankovému tajomstvu a telekomunikačnému tajomstvu, pričom podmienky a rozsah sprístupňovania informácií chránených týmito osobitnými režimami sú upravené v osobitných predpisoch.

Ak si orgán dohľadu vyžiadania informácie, údaje, písomnosti, hmotné nosiče dát a povinná osoba mu ich dobrovoľne sprístupní, môže ich orgán dohľadu preskúmať priamo na mieste výkonu dohľadu, pričom v prípade, že sa ich obsah ukáže ako relevantný alebo potenciálne relevantný pre ďalší postup, môže ich obsah zhrnúť do zápisnice, avšak veľakrát je v praxi efektívnejšie z pohľadu orgánu dohľadu aj dohliadanej osoby, vyhotovenie kópií, ktoré orgán dohľadu môže zaistiť a preskúmať až následne. V prípade dobrovoľného poskytnutia vyžiadanych údajov a písomností by nemalo dochádzať k zaisteniu originálov. K tomu však môže orgán dohľadu pristúpiť, ak osoba povinná vydať tieto informácie nespolupracuje. Zaistenie kópií alebo odňatie originálov má byť v záujme ochrany osôb vždy sprevádzané vydaním potvrdenia, z ktorého má byť zrejmé, ktorý orgán ktoré informácie zaistil alebo odňal. Rozdiel medzi zaistením kópií alebo odňatím originálov je aj v tom, že zatiaľ čo originály sa musia vrátiť, ak už nie sú potrebné na ďalší výkon dohľadu, kópie nie je potrebné vracať. Je dôležité poznamenať, že na kópie informácií sa rovnako ako na originály vzťahuje povinnosť poskytnúť ich úplné, správne a pravdivé. V prípade porušenia sa povinná osoba vystavuje riziku odňatia originálov a rovnako tiež možnej poriadkovej pokuty za marenie alebo sťažovanie výkonu dohľadu.

Každú informáciu, údaj, písomnosť alebo hmotný nosič dát, ktorý orgán dohľadu získa, je povinný chrániť. Súčasťou týchto informácií môže byť obchodné tajomstvo, daňové tajomstvo, bankové tajomstvo atď., preto orgány dohľadu musia svoje oprávnenia a právomoci vykonávať tak, aby nedošlo k ich ohrozeniu a prezradeniu nepovolaným osobám. Ide o čiastočnú konkretizáciu všeobecnej povinnosti orgánov dohľadu prihliadať pri výkone dohľadu na práva a oprávnené záujmy dohliadaných subjektov a zároveň povinnosti orgánov dohľadu zachovávať mlčanlivosť. Ak si to vyžadujú úlohy cezhraničnej spolupráce podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, môžu orgány dohľadu tieto informácie poskytnúť svojim kolegom z iných členských štátov a Európskej komisii. Výmena informácií na nadnárodnej úrovni v rámci Európskej únie bude prebiehať prostredníctvom elektronickej

databázy podľa čl. 35 tohto nariadenia, ktorá má zabezpečiť požadovanú ochranu týchto informácií. Databázu zriadi a bude prevádzkovať Európska komisia.

Aplikačná prax pri výkone dohľadu si vyžaduje častokrát tiež zaznamenanie zistení, dôkazov aj inak, ako záznamom v zápisnici (napr. fotka reklamačného poriadku a miesta zverejnenia reklamačného poriadku, označenia prevádzkarne, záznam z predajnej akcie, nahrávka reklamy...). Na vyhotovenie fotodokumentácie, audiozáznamu, videozáznamu alebo audiovizuálneho záznamu sa nepožaduje súhlas dohliadanej osoby, ale v zmysle ochrany jej práv má byť vopred oboznámená o skutočnosti, že záznam sa bude vykonávať. Toto oprávnenie má slúžiť predovšetkým na zaznamenávanie zistení, nedostatkov, dôkazov, nie na vyhotovovanie záznamov o osobách.

K § 7

Toto ustanovenie sa bližšie zameriava na výkon dohľadu na mieste – rozsah výkonu dohľadu na mieste (na ktoré miesta môžu orgány dohľadu vstupovať), preukazovanie oprávnenia na výkon dohľadu, povinnosť poučiť dohliadanú osobu a právo obrátiť sa na príslušný útvar Policajného zboru, ak by bol predchádzajúci výkon dohľadu na mieste zmarený a boli by obavy o ohrozenie života alebo zdravia inšpektorov (ak orgán dohľadu potrebuje vykonať dohľad na mieste, dohliadaná osoba odmieta spolupracovať, správa sa násilne, vyhráza sa zamestnancom orgánu dohľadu či dopúšťa sa iného obavy vzbudzujúceho konania, môže orgán dohľadu písomne požiadať políciu o ochranu – príslušníci Policajného zboru sa nepodieľajú priamo na úkonoch výkonu dohľadu, ale poskytnú zamestnancom orgánu dohľadu pri výkone dohľadu na mieste potrebnú ochranu).

Výkon dohľadu na mieste mimo režimu kontrolného nákupu pod utajenou totožnosťou alebo nepriamo (bližšie v § 8) má prebiehať tak, že orgán dohľadu sa na začiatku identifikuje, oboznámi dohliadanú osobu alebo niekoho, kto reprezentuje dohliadanú osobu na mieste výkonu dohľadu, o výkone dohľade, o právach a povinnostiach dohliadanej osoby, pričom zástupca dohliadanej osoby má právo byť prítomný pri všetkých úkonoch výkonu dohľadu na mieste – jednak z dôvodu, aby orgánom dohľadu mohol poskytnúť súčinnosť (napríklad potrebné vysvetlenia, informácie, podklady), ale súčasne, aby bol oboznámený s celým priebehom výkonu dohľadu. Ide o právo, nie povinnosť, preto sa zástupca dohliadanej osoby môže vzdialiť z miesta výkonu dohľadu, ak jeho účasť nebude vyžadovať samotný orgán dohľadu – v takomto prípade by odmietnutie bolo možné kvalifikovať ako marenie alebo sťažovanie výkonu dohľadu.

K § 8

Frekventovane využívaným inštitútom výkonu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa je vykonanie kontrolného nákupu. Kontrolný nákup môže mať tri formy – orgán dohľadu vykoná kontrolný nákup po svojej identifikácii, kontrolný nákup pod utajenou totožnosťou a kontrolný nákup vykonaný nepriamo. Prvá forma kontrolného nákupu predstavuje spravidla najmenej efektívnu možnosť, keďže samotná vedomosť o prebiehajúcej kontrole môže viesť u dohliadanej osobe k zmene jej prirodzeného správania, a tým k zmareniu účelu dohľadu. Kontrolný nákup pod utajenou totožnosťou pomenúva prípady, keď zamestnanec orgánu dohľadu vystupuje ako bežný spotrebiteľ bez predošlého preukázania účelu nákupu a svojej príslušnosti k orgánu dohľadu (kontrolný nákup pod utajenou totožnosťou – tzv. mystery shopping). Kontrolný nákup sa môže vykonať aj nepriamo (t.j. prostredníctvom tretej osoby – prizvanej osoby). Pojmy „pod utajenou totožnosťou“ a „nepriamo“ sa preto používajú v texte návrhu zákona kumulatívne.

Každý z uvedených spôsobov môže predstavovať efektívnejšiu formu výkonu kontrolného nákupu v iných prípadoch. Bežnou formou je výkon kontrolného nákupu, keď sa zamestnanec orgánu dohľadu vôbec neidentifikuje alebo sa identifikuje ako fyzická (súkromná) osoba (nie zástupca orgánu dohľadu). Niektoré typy zmlúv či predmetu plnenia však môžu byť natoľko špecifické, že orgán dohľadu nemá k dispozícii vhodných vlastných zamestnancov, ktorí by vedeli kontrolný nákup vierohodne realizovať (napr. predajná akcia určená pre špecifickú vekovú skupinu). Ďalším príkladom je realizovanie kontrolného online nákupu, pre zavŕšenie ktorého je potrebné napríklad zabezpečiť doručenie tovaru na určitú adresu. V prípade, ak ide o adresu orgánu dohľadu, ktorá je verejne známa, účel výkonu dohľadu by mohol byť zmarený. V takýchto prípadoch je preto vhodné voliť formu nepriameho kontrolného nákupu prostredníctvom prizvanej osoby.

Ak dohliadaná osoba nemá vedomosť o úradnej povahe nákupu, je možné overiť, aké postupy skutočne uplatňuje vo vzťahu k spotrebiteľom. Orgán dohľadu by mal neodkladne po tom, ako zanikne obava z ohrozenia účelu výkonu dohľadu prezradením skutočnosti, že išlo o kontrolný nákup, informovať dohliadanú osobu. Momentom oznámenia sa ex lege zrušujú všetky zmluvy, ktoré medzi sebou orgán dohľadu, príp. prizvaná osoba a dohliadaná osoba uzavreli počas kontrolného nákupu. Návrh zákona sa vyporiadava s nastavením spravodlivého a za každých okolností rovnakého mechanizmu vrátenia poskytnutých plnení, znášania nákladov spojených s dodaním a vrátením plnenia, nákladov vzoriek a skúšania predmetu kontrolného nákupu.

K § 9

Predmetom úpravy ustanovenia § 9 je inštitút formálnej povahy – zápisnica, ktorá sa má vyhotovovať pri každom úkone výkonu dohľadu na zdokumentovanie priebehu výkonu dohľadu a zistení orgánu dohľadu okrem písomných úkonov (písomné úkony majú dostatočnú vierohodnosť a preukázateľnosť samy o sebe, povinnosť vyhotovovať k nim aj zápisnicu by predstavovala zbytočnú administratívnu záťaž pre orgány dohľadu). Vyhotovenie zápisnice nepredstavuje len administratívny úkon, ale ide o podstatnú súčasť samotného dohľadu, pretože sa aj takto zabezpečuje podkladový materiál, na základe ktorého sa rozhoduje o začatí alebo nezačatí správneho konania o uložení sankcie.

Zjednocujú sa minimálne obsahové náležitosti zápisnice, z ktorej musí byť zrejmé aspoň kto, kedy, kde, aký úkon dohľadu vykonal, akým spôsobom a čo bolo jeho výsledkom, deň a miesto vyhotovenia zápisnice o úkone (pričom na tento dátum sa môže viazať aj moment začatia plynutia lehoty na uloženie sankcie – viď § 22 návrhu zákona).

Pre dohliadanú osobu sa zaručuje možnosť oboznámiť sa s obsahom zápisnice a vyjadriť sa k jej obsahu, ak sa išlo o výkon dohľadu na mieste alebo v prítomnosti dohliadanej osoby okrem výkonu kontrolného nákupu pod utajenou totožnosťou alebo nepriamo. K obsahu zápisnice je možné vyjadriť sa už predbežne po ukončení realizácie úkonu dohľadu (vyjadrenie sa uvedie do zápisnice) a/ alebo následne (do min. 5 pracovných dní od jej doručenia).

K § 10

Pri výkone dohľadu môže nastať situácia, keď dohliadaná osoba porušuje svoje povinnosti a nerešpektuje práva spotrebiteľov, okolnosti nenasvedčujú, že by dohliadaná osoba ukončila toto porušovanie, príp. ešte len hrozí, že dôjde k porušeniu povinnosti, alebo na zabezpečenie riadneho priebehu výkonu dohľadu a dosiahnutie jeho účelu, teda keď je rýchly zásah orgánu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa žiaduci, ba až nevyhnutný, vzhľadom na ochranu trhu. Uvedenému účelu má slúžiť tzv. predbežné opatrenie, ktorým orgán dohľadu môže

dohliadanej osobe nariadiť niečo konať, niečoho sa zdržať, niečo strpieť alebo zabezpečenie veci potrebnej na vykonanie dôkazov. Predbežným opatrením sa môže zakázať používanie nekalej obchodnej praktiky, používanie neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluvách so spotrebiteľmi, povinnosť odstrániť iné zistené nedostatky, uverejniť informáciu pre spotrebiteľov a pod.

Z predbežného opatrenia musí byť predovšetkým zrejmé, aká povinnosť sa ukladá a z akého dôvodu. Ak je možné vymedziť presné obdobie trvania predbežného opatrenia, určí sa v ňom výslovne, inak predbežné opatrenie zanikne právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej alebo jeho zrušením, ak pominie dôvod, pre ktorý sa predbežné opatrenie vydalo. Priamo v predbežnom opatrení možno uložiť súčasne povinnosť v presne určenej lehote podať orgánu dohľadu, ktorý predbežné opatrenie vydal, správu o jeho riadnom splnení.

Ak vec neznesie odklad, môže sa predbežné opatrenie vydať aj priamo na mieste výkonu dohľadu – t.j. oznámi sa dohliadanej osobe, jeho zamestnancovi alebo inej osobe, ktorá je oprávnená konať za dohliadanú osobu a ktorá bola prítomná pri výkone dohľadu na mieste. Predbežné opatrenie by sa malo aj v tomto prípade zachytiť aj do písomnej podoby.

Prostriedkom obrany proti predbežnému opatreniu je námietka, ktorú môže dohliadaná osoba podať v lehote piatich pracovných dní od jeho doručenia. Z dôvodu potreby flexibilného a rýchleho zásahu formou predbežného opatrenia nemá včas podaná námietka odkladný účinok. Podanou námietkou sa však orgán dohľadu musí riadne zaoberať a rozhodnúť o nej, pričom toto rozhodnutie je konečné. Za nesplnenie predbežného opatrenia sa ukladá sankcia podľa § 31 ods. 1 písm. a) návrhu zákona.

Predbežné opatrenia sa využívajú predovšetkým ako nástroj kolektívnej ochrany spotrebiteľov, návrh na vydanie ktorého sú oprávnené podať tiež spotrebiteľské združenia (oprávnenie sa v tejto časti sa preberá zo súčasného zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“)).

K § 11

Predmetným ustanovením sa zavádza nový inštitút – blokovanie online rozhrania. Ide o právomoc požadovanú samotným nariadením (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, ktorú bude možné využiť predovšetkým v rámci online trhu, kde sú tradičné nástroje výkonu dohľadu mnohokrát nepostačujúce a neúčinné. Súčasne ho je potrebné vnímať ako nástroj na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov.

Definícia online rozhrania je obsiahnutá priamo v nariadení (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Ide primárne o webové stránky a aplikácie, ale môže ísť aj o akýkoľvek iný softvér vrátane takých technických riešení, ktoré budú realizované až v budúcnosti, ktorý má slúžiť ako prostriedok, ktorým spotrebiteľia pristupujú k tovarom a službám obchodníka (t.j. dohliadanej osoby).

Zablokovanie online rozhrania má predstavovať prostriedok ultima ratio, keď sú poškodzované kolektívne práva spotrebiteľov alebo bezprostredne hrozí riziko vzniku závažnej ujmy na kolektívnych záujmoch spotrebiteľov, a ak by bol akýkoľvek iný prostriedok, ktorý majú orgány dohľadu k dispozícii, pravdepodobne neúčinný. Vo všeobecnosti platí, že využitiu tohto prostriedku by mala predchádzať výzva orgánu

dohľadu smerom k dohliadanej osobe, aby tá dobrovoľne odstránila alebo zmenila obsah, ktorý je uverejnený na online rozhraní, uverejnila upozornenie pre spotrebiteľov alebo zamedzila prístup spotrebiteľom. Ak sa výzva minie účinku alebo ak je zo všetkých okolností zrejmé, že predchádzajúca výzva by bola zbytočná, príp. na základe žiadosti z iného členského štátu, môže orgán dohľadu vydať opatrenie o blokovani, ktorým dohliadanej osobe nariadi odstrániť alebo zmeniť obsah uverejnený na online rozhraní, obmedziť alebo zamedziť prístup spotrebiteľov k online rozhraniu, ku všetkým alebo len k vybraným funkcionalitám, a/alebo uverejniť upozornenie pre spotrebiteľov (v presnom znení). Pri rozhodovaní o druhu opatrenia o blokovani by mal orgán dohľadu zohľadňovať, o aké pochybenie zo strany dohliadanej osoby ide a aký výsledok chce dosiahnuť, pričom by mal mať na pamäti vždy tiež primeranosť svojho zásahu. Obranou proti opatreniu o blokovani je námietka, ktorá však (ak bola podaná v lehote 5 pracovných dní od doručenia opatrenie o blokovani) má na rozdiel od predbežného opatrenia odkladný účinok. V tomto prípade je však skrátená lehota pre orgán dohľadu na preskúmanie námietky z dôvodu potreby rýchleho zásahu v dynamickom online priestore. Nesplnenie opatrenia o blokovani môže byť spojené s uložením pokuty alebo núteným výkonom blokovanja prostredníctvom Národného bezpečnostného úradu.

K § 12

V § 12 návrhu zákona sa výslovne ustanovuje, že orgán dohľadu je oprávnený už v štádiu výkonu dohľadu predbežne posúdiť, či konanie dohliadanej osoby môže byť nekalou obchodnou praktikou, alebo či niektorá zmluvná podmienka môže mať povahu neprijateľnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve zakázaná, a to skôr, ako sa o tejto otázke právoplatne rozhodne. Uvedené posúdenie je potrebné napríklad s ohľadom na možnosť aplikácie ustanovenia o predbežnom opatrení či blokovanja online rozhrania (§ 11), keď orgán dohľadu potrebuje predbežne uvedenú otázku vyriešiť, aby mohol posúdiť, či je použitie danej právomoci potrebné, dôvodné, primerané. Predbežným posúdením nekalosti obchodnej praktiky či neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa navrhovaného ustanovenia nie je viazaný samotný orgán dohľadu pri rozhodovaní vo veci samej ani iný orgán. Týmto ustanovením preto nemá byť dotknutá napríklad právomoc súdov rozhodujúcich o občianskoprávných vzťahoch medzi spotrebiteľmi a dohliadanými osobami (nezakladá sa viazanosť súdu podľa § 193 tretej vety Civilného sporového poriadku) alebo v rámci konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (§ 301 až 306 Civilného sporového poriadku).

K § 13

Návrh zákona zavádza niekoľko nových inštitútov, ktoré dávajú obchodníkom v prípade porušenia povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa „druhú šancu“, čo znamená, že za určitých podmienok mu napriek tomu, že porušil povinnosť ustanovenú mu zákonom, sankcia nebude uložená alebo mu bude uložená nižšia sankcia. Ide o inštitúty dobrovoľného opatrenia (§ 13), odloženia vecí v nadväznosti na dohodu so spotrebiteľom (§ 14 ods. 1 písm. b)), prihliadanie na preukázaný záujem o odškodnenie spotrebiteľov ako obligatórne kritérium, na ktoré sa má prihliadať pri rozhodovaní o druhu a výmere sankcie (§ 20 ods. 3), a znižovanie sadzieb pokuty pri preukázaní ukončenia porušovania povinnosti a vykonania nápravy v prospech spotrebiteľov (§ 21). Dosiahnutie nápravy v prospech spotrebiteľov cez dobrovoľné prevzatie zodpovednosti (záväzku) obchodníkom za vlastné protiprávne konanie využitím pôsobenia orgánov dohľadu vyplýva aj z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení (čl. 9 ods. 4 písm. c)).

Dohliadaná osoba môže dobrovoľné opatrenie, že ukončí porušovanie predpisov na ochranu spotrebiteľa a ak to povaha porušenie pripúšťa, že odškodní spotrebiteľov alebo vykoná inú nápravu v ich prospech prijať kedykoľvek, v akomkoľvek rozsahu, akýmkoľvek spôsobom. Ak však chce, aby toto jeho vyhlásenie mohlo byť spojené s následkami, ktoré predpokladá návrh zákona, má mať vyhlásenie písomnú formu a obsahovať aspoň náležitosti ustanovené v odseku 2. K odloženiu veci môže dôjsť len v prípade, ak sa takéto vyhlásenie doručí orgánu dohľadu skôr, ako ten začne konanie vo veci samej. V prípade neskorého doručenia však môže ísť o dostatočné preukázanie skutočného záujmu o odškodnenie spotrebiteľov a orgán dohľadu na to prihliadne pri rozhodovaní o sankcii (§ 20 ods. 3 návrhu zákona).

Po doručení vyhlásenia je na orgáne dohľadu, aby posúdil, či vyhlásenie dohliadanej osoby má obsahové náležitosti predpísané zákonom, či je dostatočne určité, jasné, zrozumiteľné, primerané, a či smeruje k prevýchove porušiteľa, aby sa ten do budúcnosti vystríhal rovnakého alebo obdobného konania. V rámci výchovného pôsobenia sa má brať zreteľ tiež na to, či pri dobrovoľnom opatrení spolupracuje dohliadaná osoba aj so spotrebiteľským združením, združením, ktorého je členom alebo inou autoritou, ktorá by mala poskytovať záruku, že sa vyhlásenie skutočne zrealizuje, spotrebiteľia dosiahnu uspokojenie svojich práv a pre páchatela to bude znamenať poučenie do budúcnosti (čl. 9 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení). Osobitne by sa malo prihliadať na to, ak dohliadaná osoba nie len vyhlásil, že vykoná nápravu, ale k podaniu vyhlásenia orgánu dohľadu už aj pristúpila k reálnym činom a naplnila svoj dodatočný záväzok.

Orgán dohľadu môže dobrovoľné opatrenie prijať (resp. vyhodnotiť, že spĺňa požiadavky ustanovené zákonom), pričom jeho obsah sa stáva pre dohliadanú osobu záväzný a ak toto opatrenie nesplní alebo nepreukáže jeho splnenie riadne a včas, orgán dohľadu jej uloží pokutu za správny delikt podľa § 31 ods. 1 písm. b) návrhu zákona (pokuta vo veci samej sa neuloží vzhľadom na predchádzajúce odloženie veci podľa § 14 ods. 1 písm. c) návrhu zákona).

Orgán dohľadu môže dobrovoľné opatrenie neprijať a ďalej pokračovať vo výkone dohľadu a začať správne konanie, ktorého výsledkom bude uloženie sankcie.

Orgán dohľadu však môže k vyhláseniu uplatniť výhrady, ktoré dohliadanej osobe oznámi, pričom tá môže vyhlásenie modifikovať, dopracovať, spresniť a opätovne predložiť orgánu dohľadu. Tento postup sa môže opakovať aj niekoľkokrát, avšak nesmie to smerovať k zneužívaniu tohto inštitútu.

Orgán dohľadu by sa mal usilovať posúdiť vyhlásenie v lehote do 30 dní od jeho podania, avšak lehotu je možné predĺžiť, ak by išlo napríklad o osobitne zložité prípady, či už zložité komplikovaným skutkovým stavom, rozsahom dobrovoľného plnenia, prípadne by sa týkalo kolektívnych záujmov spotrebiteľov, nie len individuálneho nároku a pod.

Zabezpečuje sa tiež zverejňovanie dobrovoľných opatrení v zmysle čl. 9 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Zverejňuje sa len informácia o dobrovoľnom opatrení, ktoré orgán dohľadu prijal (v tých prípadoch, kedy dobrovoľné opatrenie nebude prijaté, sa začne správne konanie a uverejní sa až prípadné rozhodnutie o uložení sankcie), a to bezodkladne po tom, čo sa dohliadanej osobe oznámi, že dobrovoľné opatrenie spĺňa požiadavky podľa zákona a vec sa odkladá (podľa § 14 ods. 1 písm. c) v spojení s odsekom 3 návrhu zákona). Informácia ostáva uverejnená do preukázania splnenia dobrovoľného opatrenia (ak by dohliadaná osoba nepreukázala jeho splnenie v lehote, informácia ostáva zverejnená až do

momentu dodatočného preukázania), resp. ak by jeho splnenie nepreukázala vôbec alebo riadne, príp. orgán dohľadu zistí, že dobrovoľné opatrenie nespĺnila, zverejnenú informáciu odstráni z webu až po uložení sankcie podľa § 31 ods. 1 písm. b) návrhu zákona. Týmto sa zabezpečuje transparentnosť plnenia dobrovoľných opatrení. Ak by nastala situácia, že by predmetom vyhlásenia bol už realizovaný záväzok, ktorého splnenie by dohliadaná osoba preukázala súbežne s doručením vyhlásenia orgánu dohľadu, informácia sa nezverejní, keďže moment preukázania by nastal skôr ako moment oznámenia výsledku vyhodnotenia vyhlásenia dohliadanej osobe.

Návrh zákona ustanovuje aj minimálne obsahové náležitosti zverejňovanej informácie, z ktorej by malo byť zrejmé, aká dohliadaná osoba prijala dobrovoľné opatrenie za porušenie akej povinnosti, akú nápravu vykoná v prospech spotrebiteľov (napr. vymení výrobok za nový, vráti peniaze, vyplatí vzniknú škodu...), v akom rozsahu vyhlásila, že ju vykoná (napr. všetkým spotrebiteľom, s ktorými uzavrel zmluvu v čase od – do), v akej lehote a dokedy preukáže orgánu dohľadu, že dobrovoľné opatrenie splnila.

Orgán dohľadu by ani pri dobrovoľnom opatrení nemal substituovať úlohu súdu, nemal by napríklad autoritatívne určovať rozsah spôsobenej škody, existenciu či oprávnenosť nároku spotrebiteľa a pod. Orgán dohľadu má posúdiť len splnenie tých kritérií, ktoré uvádza návrh zákona, teda či dohliadaná osoba aspoň dodatočne prijme svoje záväzky, vykoná nápravu, a tým sa naplnia preventívne a výchovné účinky pôsobenia na dohliadanú osobu, pričom zároveň spotrebiteľia dosiahnu nápravu. Ak by dobrovoľným opatrením nedošlo k uspokojeniu celého nároku spotrebiteľa, nemá to vplyv na právo spotrebiteľa dosiahnuť uspokojenie celého nároku, a to využitím foriem mimosúdneho riešenia sporov alebo súdnou cestou. Spotrebiteľia, voči ktorým dobrovoľné opatrenie smeruje, ho nie sú povinní prijať, to by však nemalo byť automaticky pripisované na ťarchu dohliadanej osoby pri preukazovaní splnenia dobrovoľného opatrenia.

K § 14

Ustanovenie predstavuje vymedzenie zákonných dôvodov, pre ktoré orgán dohľadu nezačne konanie vo veci samej, ale výkon dohľadu vybaví odložením veci. Ide o dôvody, pre ktoré administratívnoprávne konanie o porušení povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa nie je objektívne možné, verejnoprávny postih dohliadanej osoby nie je nevyhnutný, pretože došlo k zmiernemu vybaveniu veci uzavretím dohody medzi dohliadanou osobou a spotrebiteľom („druhá šanca“), alebo nastal iný z tu ustanovených dôvodov, ktoré neumožňujú začať konanie vo veci samej. Odloženie veci nemá formu rozhodnutia, avšak je namieste jeho vyznačenie v spise a oboznámenie dohliadanej osoby o tomto výsledku.

K § 15

Upravuje sa povinnosť orgánu dohľadu poučiť dohliadané osoby smerujúca k výchovnému pôsobeniu na dohliadané osoby, ktorým sa dáva možnosť prevziať zodpovednosť, ukončiť svoje protiprávne konanie, odškodniť spotrebiteľov alebo uzavrieť s nimi dohodu. S cieľom odstránenia neodôvodnenej administratívnej záťaže sa ustanovuje, kedy sa poučenie nedoručuje, a to z dôvodu, že ide o recidívne správanie alebo o porušenie viacerých povinností v rovnakom období, pričom minimálne pri jednom z týchto porušení bola už dohliadaná osoba o možnosti prijatia dobrovoľného opatrenia a odloženia veci v nadväznosti na uzavretie dohody so spotrebiteľom poučená.

S prihliadnutím na skutočnosť, že následkom poučenia môže byť prijatie dobrovoľného opatrenia dohliadanou osobou, ktoré smeruje k potrebe jeho posúdenia orgánom dohľadu

a vyhodnotenia, či sa vec odloží alebo sa začne konanie vo veci samej, pričom tento proces môže trvať aj dlhší čas, ak sa budú predkladať vyhlásenia o prijatí dobrovoľného opatrenia opakovane v nadväznosti na výhrady orgánu dohľadu, pričom tým by sa nemal pre dohliadané osoby otvárať priestor na špekulatívne konanie s cieľom vyhnúť sa sankcii z dôvodu plynutia času, ustanovuje sa, že momentom poučenia podľa § 15 návrhu zákona alebo momentom doručenia písomného vyhlásenia dohliadanej osoby, ak nastal skôr ako vôbec došlo k poučeniu, sa prerušujú lehoty na začatie správneho konania vo veci samej a na uloženie sankcie. Lehoty začnú plynúť znova, keď orgán dohľadu oznámi dohliadanej osobe, že dobrovoľné opatrenie nesplňa všetky požiadavky podľa zákona, alebo márnym uplynutím lehoty na vybavenie vyhlásenia dohliadanej osoby, ktoré má plniť funkciu dobrovoľného opatrenia, podľa toho, ktorý moment nastal najskôr.

V nadväznosti na povinnosť orgánov dohľadu poučiť dohliadané osoby podľa § 15 je potrebné zdôrazniť, že prijatie dobrovoľného opatrenia dohliadanou osobou podľa § 13 návrhu zákona nie je podmienené predchádzajúcim poučením podľa § 15 návrhu zákona. Dobrovoľné opatrenie môže byť zo strany dohliadanej osoby prijaté aj iniciatívne pred týmto poučením.

K § 16

Účinnosť návrhu zákona je ustanovená v poslednom novelizačnom článku. Vo všeobecnosti je vzťah medzi predošlou a novou právnou úpravou vymedzený v prechodnom ustanovení. Ustanovenie § 17 návrhu zákona ustanovuje, že primárne sa aplikuje právny predpis účinný v čase, keď dohliadaná osoba porušila povinnosť v oblasti ochrany spotrebiteľa. Podľa neskoršie prijatého zákona sa má postupovať len v prípade, že je to pre dohliadanú osobu priaznivejšie. Porovnávať sa majú všetky právne predpisy, ktoré boli účinné v čase medzi porušením povinnosti a rozhodovaním o ňom, nie len predpis účinný v momente, kedy k porušeniu došlo, a predpis účinný v momente, keď sa rozhoduje. Za priaznivejší sa má považovať ten zákon, ktorý v súhrne všetkých svojich ustanovení poskytuje miernejší výsledok pre dohliadanú osobu.

K § 17

V predmetnom ustanovení sa upravuje spojenie vecí využívajúc analógiu trestnoprávných noriem. Spojenie vecí prispieva k spravodlivému sankcionovaniu porušiteľa a sleduje súčasne princíp hospodárnosti konania. Spoločné konanie sa, prirodzene, môže viesť len o tých porušeníach, ktoré sú orgánu dohľadu známe a sú preukázané. V prípade, že orgán dohľadu zistí ďalšie porušenie povinnosti, ktorého sa dopustila dohliadaná osoba v rovnakom období, ako porušenia povinnosti, za ktoré jej už uložil sankciu, uplatní sa postup podľa § 20 ods. 6 návrhu zákona.

K § 18

Do formy zákonného ustanovenia sa upravuje analógia trváceho trestného činu a pokračovacieho trestného činu, ktorých všeobecná úprava v rovine iných správnych deliktov právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov absentuje, čo spôsobuje rozdielnu prax správnych orgánov, ktorej nedostatky sa následne musia odstraňovať formou preskúmavania rozhodnutí v správnom súdnictve. Takýto stav nie je žiaduci, pretože ohrozuje princíp právnej istoty a má negatívny vplyv na rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť konania.

Príkladom trvajúceho porušenia povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa môže byť používanie nekalej obchodnej praktiky obchodníkom vo vzťahu ku všetkým svojim zákazníkmi – spotrebiteľmi, čím dokonca dochádza k porušeniu kolektívnych záujmov

spotrebiteľov, prípadne zverejnenie nepravdivej informácie v rámci predzmluvných povinností na webovom sídle dohliadanej osoby a pod. Vyvolanie a udržiavanie alebo len udržiavanie (napr. ak dohliadaná osoba kúpi e-shop od iného predávajúceho a neupraví informácie tu zverejnené) protiprávneho stavu sa má posudzovať ako jeden správny delikt (jedno porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa). Ak by však dohliadaná osoba v porušovaní povinnosti pokračovala aj po začatí konania vo veci samej, ide o nový skutok, o ktorom sa koná osobitne.

Typickým príkladom pokračovacieho porušenia povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa (§ 18 ods. 2 návrhu zákona) môže byť opakované odvysielanie zakázanej reklamy v istom časovom období. Aj v takomto prípade sa majú všetky čiastkové porušenia (každé jedno odvysielanie) posudzovať spoločne a uložiť jedna sankcia.

K § 19

Navrhovaný § 19 má dopĺňať správny poriadok v tom rozsahu, že všeobecný predpis o správnom konaní nevymedzuje žiadnym spôsobom obsahové náležitosti oznámenia o začatí správneho konania, ktoré je podstatným úkonom správneho konania, keďže je naň viazaný moment samotného začatia správneho konania. Oznámenie by v prípade, ak ide o sankčné konanie, malo predovšetkým zahŕňať, akú povinnosť mala osoba, voči ktorej sa vedie konanie, porušiť a akým spôsobom, aby sa mohla táto osoba účinne brániť. Vzhľadom na plynutie lehoty na rozhodnutie je potrebné, aby orgán dohľadu vymedzil lehotu, v ktorej sa osoba môže vyjadriť a navrhnuť ďalšie dôkazy.

K § 20

§ 20 návrhu zákona je všeobecným ustanovením o sankciách, ktorý sa má aplikovať vo všetkých ustanoveniach o sankciách zahrnutých do hmotnoprávnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa. Pokuty za správne delikty v oblasti ochrany spotrebiteľa sú ustanovené v osobitných predpisoch, ktoré obsahujú hmotnoprávne ustanovenia povinností dohliadaných osôb na ochranu spotrebiteľa, na ktoré tieto sankcie plynulo nadväzujú. Vzhľadom na rôznu povahu a závažnosť týchto povinností sa v návrhu zákona neharmonizujú všetky pokuty, ale úprava tejto otázky sa naďalej ponecháva na osobitné predpisy. Niektoré z nich vzhľadom na nimi upravené otázky umožňujú uložiť aj iné druhy sankcií, čo návrh zákona rešpektuje. Návrh zákona preberá zo súčasného zákona o ochrane spotrebiteľa možnosť uloženia tiež zákazu činnosti, ak je to odôvodnené spáchaným deliktom, a to nie len za porušenie povinností, ktoré sú upravené v zákone o ochrane spotrebiteľa, ale aj v ostatných predpisoch z tejto oblasti. Z dôvodu potreby dôsledného zabezpečenia implementácie čl. 9 ods. 4 písm. g) nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení (viď tiež § 11), sa ako možné sankcie ustanovenú tiež povinnosť odstrániť alebo zmeniť obsah uverejnený na online rozhraní a vymazanie domény (tieto opatrenia predstavujú najzásadnejší zásah v rámci blokovania online rozhrania, pričom ak dôjde k ich nútenému výkonu, ide o nezvratné riešenie, preto sú viazané na rozhodnutie vo veci samej a nie len na rozhodnutie predbežnej povahy – opatrenie o blokovaní).

Spoločne sa upravujú okolnosti, na ktoré sa má prihliadať pri rozhodovaní o druhu sankcie a jej výmere s dôrazom tiež na preukázaný záujem dohliadanej osoby o dosiahnutie nápravy v prospech spotrebiteľov dotknutých jej protiprávnym konaním – preukázanie záujmu môže v kombinácii s ostatnými okolnosťami viesť k zníženiu sankcie, ale naopak, akékoľvek odmietanie prijatia zodpovednosti za preukázané porušenie povinnosti môže vyústiť do uloženia vyššej sankcie. Výslovným ustanovením zákazu mimoriadneho zníženia sankcie pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu sadzby v individuálnom prípade sa vylučuje použitie

analogie trestnoprávných noriem (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/72/2010).

Ustanovujú sa pravidlá ukladania úhrnnej sankcie za viaceré správne delikty v oblasti ochrany spotrebiteľa. Platí princíp, že sa ukladá sankcia za najprísnejšie postihnutelný delikt, pričom návrh zákona upravuje pravidlá pre jeho určenie a umožňuje sa súbeh s inými druhmi sankcie.

Ďalej sa v tomto ustanovení upravuje postup pre ukladanie sankcie za iný správny delikt, ktorého sa dohliadaná osoba dopustila ešte pred tým, ako jej orgán dohľadu uložiť pokutu za iné porušenie povinnosti. Tieto pravidlá sú potrebné z dôvodu, že pôvodne sa o všetkých týchto porušeníach malo uskutočniť spoločné konanie podľa § 17 návrhu zákona a uložiť úhrnná sankcia.

K § 21

Ustanovuje sa ďalší z inštitútov zmiernenia verejnoprávneho postihu v prípade, že dohliadaná osoba prijme zodpovednosť a vykoná nápravu v prospech spotrebiteľa/ všetkých dotknutých spotrebiteľov, a to zníženie zákonom ustanovených sadzieb pokút podľa osobitných predpisov. Orgán dohľadu nemusí uvedené preskúmať ex lege, je predovšetkým v záujme samotnej dohliadanej osoby, aby túto skutočnosť preukázala, pričom na spôsob a formu preukázania by sa mal primerane vzťahovať postup určený pre dobrovoľné opatrenia (§ 13 návrhu zákona).

K § 22

Zjednocujú sa subjektívne a objektívne lehoty na uloženie sankcie za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa. Odklony by mali byť prípustné len v odôvodnených prípadoch a ustanovené osobitným predpisom. Ustanovenie lehôt na uloženie sankcie je dôležité z dôvodov právnej istoty.

K § 23

Predmetným ustanovením sa dopĺňajú obsahové náležitosti výroku podľa správneho poriadku s prihliadnutím na sankčný charakter správneho konania o uložení sankcie za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa.

K § 24

Vzhľadom na ustanovenie zákazu predaja alebo poskytovania produktov alebo elektronického obsahu spotrebiteľom sa v § 24 návrhu zákona upravujú podmienky jeho uloženia, výkonu a možnosti na upustenie od výkonu zvyšku sankcie, bez ustanovenia ktorých by bola táto sankcia neuplatniteľná.

K § 25

Ustanovenie je doplnením ukladania sankcií podľa § 20 ods. 1 písm. c) a d) návrhu zákona. Zakotvuje sa osobitný režim pre výkon týchto rozhodnutí, ak zo strany dohliadanej osoby nedôjde k dobrovoľnému splneniu povinnosti uloženej takýmto rozhodnutím. Vzhľadom na požiadavku podľa čl. 9 ods. 4 písm. g) bod iii) nariadenia (EÚ) 2017/2394 sa upravuje aj režim, ak orgán dohľadu má za to, že okrem vymazania domény je v záujme ochrany spotrebiteľov, aby bola táto doména (aspoň prechodne) registrovaná priamo orgánom dohľadu (napr. ak názov domény bol už opakovane zneužitý na prevádzkovanie pochybných e-shopov, ak hrozí, že dohliadaná osoba doménu po jej výmaze hneď obnoví a bude pokračovať v nekalých aktivitách...).

K § 26

Ustanovenie zavádza do aplikačnej praxe orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa zásadu zákazu *reformatio in peius* – zákaz zmeny k horšiemu v neprospech dohliadanej osoby. Odvolacie konanie o porušení povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa je návrhové konanie, začína vždy len na návrh dohliadanej osoby, pričom realizácia práva podať odvolanie by nemala mať negatívne dôsledky na samotného iniciátora tohto procesu, ktorý využíva zákonné prostriedky na svoju obranu.

K § 27

Predmetné ustanovenie nadväzuje na právo spotrebiteľov na informácie, ktoré zákon o ochrane spotrebiteľa zaraďuje k základným právam spotrebiteľov. Povinnosť zverejňovať právoplatné rozhodnutia z oblasti ochrany spotrebiteľa sa zjednocuje pre všetky orgány dohľadu podľa § 2 návrhu zákona.

K § 28

Ustanovuje sa, kto bude plniť úlohy vyplývajú pre členské štáty z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Pôsobnosť príslušných orgánov zodpovedných za presadzovanie právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa podľa čl. 3 ods. 6 nariadenia majú plniť všetky orgány dohľadu podľa § 2 návrhu zákona v rozsahu pôsobnosti vymedzenej v § 2 a Národná banka Slovenska, pokiaľ ide o dohľad v oblasti ochrany práv finančných spotrebiteľov. Úlohy jednotného úradu pre spoluprácu podľa čl. 3 ods. 7 nariadenia bude plniť Ministerstvo vrátane informačných, oznamovacích a notifikačných povinností, ktoré pre Slovenskú republiku vyplývajú z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Základom správneho plnenia úloh podľa tohto nariadenia je úzka spolupráca orgánov dohľadu a Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky.

K § 29

Ustanovenie predstavuje implementáciu čl. 27 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, ktoré pripúšťa, aby v prípadoch porušovania predpisov v rámci Únie mali aj tretie osoby (osoby odlišné od orgánov dohľadu a Európskej komisie) možnosť zaslať upozornenie priamo Komisii a členským štátom. Za Slovenskú republiku budú mať právo zasielať vonkajšie výstrahy Európske spotrebiteľské centrum v Slovenskej republike, ktoré je organizačnou súčasťou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, a spotrebiteľské združenia, ktoré sa zapíšu do zoznamu, ktorý bude na tento účel viesť Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Ustanovuje sa mechanizmus zápisu do zoznamu a vyčiarknutia zo zoznamu. Vzhľadom na potrebu zabezpečenia relevancie informácií vo vonkajšej výstrahе, sa ustanovujú selektívne požiadavky na vytvorenie reprezentatívnej množiny osôb oprávnených zasielať vonkajšie výstrahy v Slovenskej republike s dostatočným rozsahom ich pôsobnosti v rámci Slovenskej republiky.

K § 30

Návrh zákona ustanovuje dohliadaným osobám niekoľko povinností pri výkone dohľadu. Ich porušenie sa navrhuje potrestať peňažnými sankciami – poriadkovými pokutami. Ide o porušenia spočívajúce v marení, rušení alebo sťažovaní výkonu dohľadu. Uloženie poriadkovej pokuty je oprávnením orgánom dohľadu na účely zabezpečenia priebehu výkonu dohľadu, avšak orgán dohľadu nie je povinný pristúpiť k jej uloženiu, ak to nepovažuje za potrebné alebo účelné. Opakované uloženie poriadkovej pokuty sa pripúšťa (ak by dohliadaná osoba opakovane v rámci výkonu dohľadu v tej istej veci bezdôvodne odmietala súčinnosť, predloženie dokumentov a pod.), orgán dohľadu by mohol uložiť viac poriadkových pokút). Vzhľadom na subsidiárne aplikovanie správneho poriadku sa výslovne ustanovuje, že konanie

o uložení poriadkovej pokuty môže začať doručením samotného rozhodnutia o uložení poriadkov pokuty, čím sa vytvára odklon od štandardného priebehu správneho konania. Uvedené je odôvodnené samotnou povahou poriadkových opatrení, potrebou operatívneho zásahu a zefektívnenia konania o uložení poriadkovej pokuty.

K § 31

Podľa návrhu zákona môže orgán dohľadu uložiť dohliadanej osobe dodatočné povinnosti, a to predbežným opatrením a opatrením o blokovaní. Ich nesplnenie má predstavovať iný správny delikt postihnutelný pokutou. Je potrebné zdôrazniť, že súbeh uloženia pokuty za nesplnenie opatrenia o blokovaní a núteného výkonu blokovania nie je možný.

V prípade, že dôjde k odloženiu veci na základe dobrovoľného opatrenia, ktoré dohliadaná osoba nakoniec nesplní, nepreukáže jeho splnenie alebo preukáže nepravdivými dôkazmi, orgán dohľadu jej uloží pokutu, ktorej horná hranica je ustanovená v závislosti od obratu dohliadanej osoby, pričom sa však dopĺňa, že pokuta uložená za riadne nesplnenie dobrovoľného opatrenia nemôže byť vyššia, ako by bola pokuta za pôvodné porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa.

K § 32

V predmetnom ustanovení sa vymedzuje vzťah medzi návrhom zákona a všeobecným predpisom o správnom konaní, ktorým je správny poriadok. Správny poriadok sa subsidiárne vzťahuje na konania o právach a povinnostiach osôb podľa návrhu zákona, odlišná úprava v návrhu zákona má vždy prednosť pred správnym poriadkom.

K § 33

Prechodné ustanovenie na vyjasnenie režimu, v akom sa dokončí už začatý výkon dohľadu a konania vo veci samej, ktoré sa neukončia do nadobudnutia účinnosti návrhu zákona. Z dôvodu právnej istoty sa tiež zakotvuje, že dobrovoľné opatrenie bude možné aplikovať aj na tie porušenia, ku ktorým došlo ešte pred nadobudnutím účinnosti návrhu zákona.

K § 34

Ustanovenie obsahuje odkaz na transpozíčnú prílohu, ktorá je súčasťou návrhu z dôvodu, že návrhom zákona má dôjsť k transpozícii niekoľkých smerníc EÚ.

K čl. II (zákon č. 308/2000 Z. z.)

K bodu 1

Týmto novelizačným bodom sa vymedzuje vzťah novelizovaného zákona a návrhu zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa (čl. I). Uvedené ustanovenia sú transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1): články 9, 10, 11 a články 19 až 26, ktorá je uvedená v prílohe nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, preto sa pri výkone dohľadu nad ich dodržiavaním musia aplikovať princípy podľa tohto nariadenia.

K bodu 2

Doplnenie prechodných ustanovení vzhľadom na novú právnu úpravu.

K čl. III (zákon č. 147/2001 Z. z.)

K bodu 1

Ide o terminologické zosúladenie zákona o reklame a zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa.

K bodu 2

Legislatívno-technická úprava, návrh na vypustenie z dôvodu nadbytočnosti.

K bodu 3

Navrhuje sa zosúladenie § 10 novelizovaného zákona s návrhom zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa. Pôsobnosť orgánov dohľadu nad dodržiavaním pravidiel reklamy je určené v čl. I § 2 návrhu zákona, preto duplicitná úprava v § 10 zákona o reklame nie je potrebná.

K bodom 4 a 5

Zosúladí sa ustanovenie o sankciách s novou úpravou v čl. I návrhu zákona, predovšetkým sa odstraňujú duplicity. V rámci predmetného novelizačného bodu sa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektivizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat povinnej osoby. Nadalej však je absolútny stop sadzby pokuty určený aj pevnou sumou, keďže cieľom sankcionovania v oblasti ochrany spotrebiteľa nie je likvidácia dohliadaných osôb. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa za porušenie povinnosti ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 20 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat dohliadanej osoby nie je možné zistiť, nemala žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovne ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu porušiteľa v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických pokynov.

K bodu 6

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia v nadväznosti na novú právnu úpravu.

K čl. IV (zákon č. 483/2001 Z. z.)

V tomto článku sa navrhuje doplnenie a legislatívno-technická úprava v nadväznosti na možnosť orgánov dohľadu oboznamovať sa aj s informáciami, ktoré sú predmetom bankového tajomstva. Ustanovujú sa náležitosti písomného vyžiadania predmetu bankového tajomstva orgánom dohľadu na účely výkonu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa.

K čl. V (zákon č. 128/2002 Z. z.)

K bodu 1

Novelizačný bod predstavuje legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na novelizačný bod 2 a terminologické zjednotenie používania pojmov „kozmetické prostriedky“ a „kozmetické výrobky“.

K bodu 2

V tomto novelizačnom bode sa vymedzujú tzv. „všeobecnú podmienky predaja“ – ide o povinnosti predávajúcich, ktorých základ je vždy rovnaký bez ohľadu na konkrétny segment, resp. ide o povinnosti, ktoré predávajúci alebo iné dohliadané osoby v oblasti ochrany spotrebiteľa spravidla splnia len jedenkrát bez ohľadu na to, či ponúkajú, predávajú alebo poskytujú len jeden druh tovarov alebo služieb alebo viacero (napr. označenie prevádzkarne, reklamačný poriadok, hoci možno predávajú oblečenie a doplnky, ale súčasne aj kozmetiku). Tieto povinnosti boli preto vyňaté, aby nad nimi vykonával vždy dohľad práve jeden orgán dohľadu, inak by mohli byť dohliadané osoby vystavované opakovaným výkonom dohľadu a konaniam, resp. by bol výkon dohľadu nekoncepčný (napr. ak by cenovky pri potravinách kontrolovala ŠVaPS SR, pri kozmetike ÚVZ a pri oblečení a elektronike SOI, pričom všetky tieto produkty by sa predávali v jednej prevádzke).

K bodu 3

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na druhý novelizačný bod.

K bodu 4

Legislatívno-technická úprava za účelom terminologického zjednotenia názvov inšpektorátov SOI.

K bodu 5

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na novelizačný bod 8.

K bodu 6

Ide o precizovanie podmienok na vykonávanie činnosti inšpektora Slovenskej obchodnej inšpekcie. Slovenská obchodná inšpekcia má široký rozsah pôsobnosti a musí dôsledne dbať na zabezpečenie odbornej spôsobilosti svojich zamestnancov. Novoprijatí zamestnanci na pozíciu inšpektora, rovnako ako aj tí, ktorí aktívne nevykonávali činnosť inšpektora (napr. z dôvodu materskej dovolenky, rodičovskej dovolenky, neplateného voľna...) musia absolvovať skúšku osobitnej odbornej spôsobilosti. Odborná spôsobilosť inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie je nevyhnutným predpokladom pre riadny výkon jej pôsobnosti, keďže ovplyvňuje aj zákonnosť a správnosť rozhodovacej činnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie.

K bodu 7

Ide o určenie funkčnej príslušnosti pre výkon niektorých oprávnení v zmysle návrhu zákona (vydávanie predbežných opatrení a opatrení o blokovaní, výzva na zmenu alebo odstránenie obsahu zverejneného na online rozhraní, na zamedzenie prístupu spotrebiteľov k online rozhraniu alebo na uverejnenie upozornenia pre spotrebiteľov prístupujúcich k online rozhraniu, prijímanie a vyhodnocovanie dobrovoľných opatrení). Ustanovuje sa príslušnosť inšpektora Slovenskej obchodnej inšpekcie.

K bodu 8

Preberá sa úprava z čl. I § 8 návrhu zákona – kontrolné nákupy. Účelom je zjednotenie režimu kontrolných nákupov, ktoré Slovenská obchodná inšpekcia vykonáva v rámci dohľadu nad dodržiavaním povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa s kontrolnými nákupmi, ktoré vykonáva v rámci iných častí svojej pôsobnosti, ktoré prekračujú rámec ochrany spotrebiteľa (napr. bezpečnosť nespotrebitel'ských výrokov, dohľad nad energeticky významnými výrobkami...).

K bodu 9

Legislatívno-technická úprava foriem oznamovania opatrení vydávaných Slovenskou obchodnou inšpekciou. Opatrenia podľa § 6 sa nemusia vydávať len pri výkone dohľadu na mieste, preto nie je možné ich oznámiť vždy ústne. Dopĺňa sa tiež možnosť písomného doručenia rovnocenného s doterajším ústnym oznámením.

K bodu 10

Doplnenie prechodných ustanovení vzhľadom na novú právnu úpravu.

K bodu 11

Legislatívno-technická úprava z dôvodu zrušenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/30/EÚ z 19. mája 2010 o udávaní spotreby energie a iných zdrojov energeticky významnými výrobkami na štítkoch a štandardných informáciách o výrobkoch.

K čl. VI (zákon č. 22/2004 Z. z.)

Novelizuje sa ustanovenie o dohľade v nadväznosti na návrh zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa s doplnením tiež prechodných ustanovení.

K čl. VII (zákon č. 747/2004 Z. z.)

K bodu 1

Ustanovenie § 18 ods. 13 je potrebné upraviť v záujme zabezpečenia súladu medzi znením § 18 ods. 13 a znením nového § 35ea ods. 6 o doručovaní novo navrhovaných opatrení o blokovani.

K bodom 2 a 3

Navrhuje sa legislatívne precizovanie uvedených ustanovení v záujme ich harmonizácie s účinným znením vecne súvisiacich ustanovení tohto i iných právnych predpisov, a to v záujme predchádzania aplikačných nejasností a tým efektívnejšieho výkonu dohľadu.

K bodom 4 až 7

Do zákona č. 747/2004 z. z. sa dopĺňajú ustanovenia o dobrovoľnom opatrení, opatrení o blokovani online rozhrania a blokovanie online rozhrania ako druh sankcie (vychádzajú z minimálnych právomocí podľa čl. 9 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení). Znenie vychádza z čl. I § 11, 13, 20 ods. 1 a 25 návrhu zákona. Osobitná úprava týchto inštitútov tiež v zákone č. 747/2004 Z. z. bola zvolená z dôvodu, že postupy Národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu (vrátane dohľadu v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov) sú upravené primárne (a komplexne) v zákone č. 747/2004 Z. z. s vylúčením subsidiárneho uplatňovania správneho poriadku a s existenciou viacerých procesných osobitostí, ktoré by spôsobovali, že v čl. I by museli byť na viacerých miestach zavedené výnimky pre Národnú

banku Slovenska, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na zrozumiteľnosť a prehľadnosť legislatívneho textu.

K bodu 8

Doplňajú sa prechodné ustanovenia v nadväznosti na zmeny v bodoch 4 až 7.

K bodu 9

Novelizuje sa transpozičná príloha k zákonu č. 747/2004 Z. z. z dôvodu, že súčasné znenie obsahuje viacero smerníc, ktoré boli medzičasom zrušené.

K čl. VIII (zákon č. 39/2007 Z. z.)

Ide o precizovanie pôsobnosti Ústavu štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv na úseku ochrany spotrebiteľa vzhľadom na čl. I.

K čl. IX (zákon č. 250/2007 Z. z.)

K bodu 1

Ide o terminologické zosúladenie zákona o ochrane spotrebiteľa a návrhu zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa.

K bodu 2

Navrhovanou úpravou dochádza k rozšíreniu definície spotrebiteľa aj na situácie, ak predávajúci voči spotrebiteľovi koná v rámci obchodnej praxe. Návrhom materiálu sa poskytuje spotrebiteľom ochrana aj pre prípad konania predávajúceho v rámci obchodných praktík, pričom vôbec nemusí dôjsť k uzatváraniu alebo plneniu spotrebiteľskej zmluvy. V ďalšej časti definície sa používa široko koncipovaná formulácia „v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou“. Fyzická osoba sa stáva spotrebiteľom už pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy, teda ešte v čase pred plnením. Rovnako môže byť spotrebiteľom fyzická osoba len v súvislosti s plnením spotrebiteľskej zmluvy.

Precizuje sa tiež pojem predávajúceho. Definícia predávajúceho sa rozširuje tiež o konanie v rámci obchodných praktík, ktoré nemusia priamo súvisieť s uzatváraním alebo s plnením spotrebiteľskej zmluvy. V zmysle navrhovanej úpravy sa explicitne ustanovuje, že na to, aby sa osoba považovala za predávajúceho postačuje, aby táto osoba konala v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Navrhovaná úprava tak sprehľadňuje aplikáciu tohto ustanovenia za účelom pokrytia všetkých (rôznych) situácií v praxi.

V súvislosti s obchodnou praxou sa v zmysle navrhovaného materiálu predávajúcim rozumie jednak osoba, ktorá koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania ako aj osoba, ktorá konajúca v mene alebo na účet takéhoto predávajúceho. V tomto kontexte je pri konaní v rámci obchodnej praxe potrebné rozlišovať dve kategórie predávajúcich. Prvou kategóriou je všeobecné vymedzenie predávajúceho, ktorou je osoba, ktorá v rámci obchodnej praxe koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, druhou kategóriou je osoba konajúca v mene alebo na účet predávajúceho podľa prvej kategórie.

K bodom 3 a 4

Navrhovanou úpravou sa v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho

parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 nahrádza pojem výrobok pojmom produkt v definíciách obchodných praktík, výzve na kúpu a v rozhodnutí o obchodnej transakcii.

Ďalšie ustanovenia zákona, priamo upravujúce obchodné praktiky, pojem produkt používajú, navrhovaným znením tak dochádza k odstráneniu aplikačnej nezrovnalosti. Pojem produkt je širšou kategóriou, pričom zákon explicitne uvádza, že sa ním rozumie tiež nehnuteľnosť, právo alebo záväzok. Nahradenie slova výrobok slovom produkt bude mať za následok odstránenie pochybností možnosti subsumovania nehnuteľnosti, práva alebo záväzku pod obchodnú praktiku, v rámci ktorej predávajúci koná voči spotrebiteľovi.

K bodu 5

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na bod 1 a čl. I a vypustenie vecne nesprávneho pojmu „sťažnosti“ – ide o prežitok staršej právnej úpravy, inštitút sťažnosti je upravený v osobitnom zákone, pričom spotrebiteľom týmto nie je odňaté právo podávať sťažnosti v zmysle zákona o sťažnostiach, avšak na pomenovanie podaní smerujúcich voči predávajúcim je vhodnejšie (a postačujúce) používať všeobecný pojem „podnet“.

K bodu 6

Reviduje sa ustanovenie o podrobnostiach o zabezpečení práva spotrebiteľov na informácie vo väzbe na novú úpravu zverejňovania rozhodnutí vo veci samej, príkazov súdu vo veci online rozhrania a informovania o dobrovoľnom opatrení podľa návrhu zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tieto informácie pre spotrebiteľov budú dostupné predovšetkým na webových sídlach orgánov dohľadu.

K bodu 7

Precizuje sa definícia kolektívnych záujmov spotrebiteľov tak, aby bolo zrejmé, že za kolektívne záujmy sa nepovažujú len záujmy všetkých spotrebiteľov, ale postačuje, že budú dotknuté záujmy viacerých spotrebiteľov, pričom naďalej platí, že nemá ísť len o jednoduchý súhrn záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv. Navrhovaná definícia je v súlade s poňatím kolektívnych záujmov spotrebiteľov v zmysle čl. 3 ods. 14 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Spoločný postup spotrebiteľov by mal byť umožnený už v prípade, že porušenie povinností obchodníka má dosah na skupinu spotrebiteľov, nemuselo však dôjsť k poškodeniu práv každého spotrebiteľa.

K bodu 8

Navrhovanou úpravou sa v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 dopĺňa definícia klamlivej obchodnej praktiky o kumulatívne podmienky, špecifikujúce vymedzenie neplnenia záväzkov predávajúceho z kódexu správania, k dodržaniu ktorých sa predávajúci zaviazal.

Doplnenie podmienok bude mať za následok zníženie striktnosti povinnosti predávajúceho vo vzťahu k dodržiavaniu záväzkov obsiahnutých v kódexe správania. V zmysle navrhovanej úpravy je predávajúci povinný plniť záväzky ustanovené v kódexe správania, k dodržaniu ktorých sa predávajúci zaviazal, za predpokladu, že ide o jednoznačné záväzky s možnosťou ich overenia a súčasne v obchodnej praktike predávajúci uvedie viazanosť kódexom správania.

K bodu 9

Účelom novelizačného bodu je subsumovanie konania predávajúceho pod klamlivé opomenutie nielen pre prípad, keď priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by neprijal, ak by nedošlo ku klamlivému opomenutiu.

Navrhovaná úprava ustanovuje, že postačuje samotná možnosť zapríčinenia, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal. V zmysle návrhu sa za klamlivé konanie bude považovať každé konanie predávajúceho, spĺňajúceho definíčné znaky konania spôsobom, ktorý sa považuje za klamlivé konanie, ak súčasne takéto konanie môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal.

Navrhované ustanovenie predstavuje zosúladenie národnej úpravy so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004.

K bodu 10

Rozširuje sa výpočet odklonov z povinnosti predávajúceho označovať výrobky predajnou cenou a jednotkovou cenou na všetky výrobky, ktoré sú dodávané v priebehu poskytovania služby. V porovnaní s doterajšou úpravou dochádza k rozšíreniu kategórie výrobkov tiež na tie výrobky, ktoré nemožno označiť ako súčasť služby, avšak sú v priebehu služby poskytované spotrebiteľovi. Výrobky dodávané v priebehu poskytovania služby predstavujú širšiu kategóriu v porovnaní s výrobkami poskytovanými ako súčasť služby. Do tejto skupiny sa radia tiež výrobky, ktoré nepredstavujú eminentnú alebo podstatnú súčasť služby, ale spĺňajú podmienku dodania v priebehu poskytovania služby. Navrhovanou úpravou sa znížia administratívne náklady spojené s označovaním výrobkov cenami. Informačná povinnosť podľa § 10a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov týmto nie je dotknutá. Dôvodom úpravy je zistenie tzv. goldplatingu.

K bodu 11

Navrhovaný novelizačný bod rozširuje výpočet prípadov, keď sa nemusí výrobok označovať jednotkovou cenou. Povinnosť označovať vybrané výrobky jednotkovou cenou sa vylúči vo vzťahu k nápojom a potravinám predávaným v automatoch a k pultovému predaju. Odklon sa zavádza tiež vo vzťahu k nápojom a potravinám predávaným ambulantným predajom a predajom na príležitostnom trhu, pokiaľ takéto nápoje a potraviny sú určené na priamu konzumáciu na mieste, okrem alkoholických nápojov. Dôvodom úpravy je zistenie tzv. goldplatingu.

K bodu 12

Navrhovaná právna úprava vypúšťa povinnosť predávajúceho označovať jednotkovou cenou výrobky predávané s bonusom výpočtovým spôsobom, podľa ktorého jednotková cena sa vypočíta bez bonusu. Uvedený výpočet jednotkovej ceny bez zohľadnenia bonusu skresľuje výhodnosť ponuky a sťažuje reálne porovnanie cien výrobkov.

Účelom navrhovanej úpravy je vytvoriť právne podmienky na zvýšenie úrovne reálnej informovanosti spotrebiteľa o cenách výrobkov. Vypustenie povinnosti výpočtu jednotkovej ceny bez možnosti zohľadnenia bonusu umožní lepšiu porovnateľnosť cien výrobkov a bude

mať za následok pozitívny vplyv na konkurencieschopnosť podnikateľov pri dosahovaní zisku.

K bodu 13

Precizuje sa ustanovenie o účinkoch márneho uplynutia lehoty na vybavenie reklamácie. V prípade, že predávajúci nevybaví reklamáciu včas, spotrebiteľovi vzniká nový nárok na odstúpenie od zmluvy alebo výmenu výrobku, ktorý nemusí byť založený na existencii a druhu pôvodného nároku spotrebiteľa zo zodpovednosti za vady výrobku. Uvedeným sa má odstrániť aplikačná a výkladová roztrieštenosť týkajúca sa dotknutého ustanovenia (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2018, sp. zn. 3 Cdo/220/2017) tak, aby bolo zrejmé, že nárok na výmenu výrobku alebo odstúpenie od zmluvy vznikajú v prípade nevybavenia reklamácie v zákonom ustanovenej lehote automaticky bez potreby ďalšieho skúmania opodstatnenosti reklamácie.

K bodu 14

Precizovanie textu s cieľom objasnenia, že potvrdenie o vybavení reklamácie sa má vydať spotrebiteľovi (za účelom zabezpečenia jeho informovanosti o výsledku reklamácie) a nejde len o samotný neadresný úkon vydania/vyhotovenia dokladu.

K bodu 15

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorou sa má zosúladiť § 19 novelizovaného zákona s čl. I § 2 návrhu zákona – ustanovenie orgánov dohľadu.

K bodu 16

Vypúšťajú sa ustanovenia, ktoré doposiaľ upravovali cezhraničnú spoluprácu v oblasti ochrany spotrebiteľa. Uvedené otázky budú riešené v návrhu zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa a priamo v nariadení (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

K bodom 17 až 19

Novelizačnými bodmi je dotknutý § 20 zákona o ochrane spotrebiteľa upravujúci dohľad. Predmetné ustanovenie sa zosúladí s čl. I návrhu zákona a odstraňuje sa neodôvodnená duplicita. Ponechávajú sa špeciálne ustanovenia pre výkon dohľadu v oblasti bezpečnosti nad výrobkami a službami.

K bodu 20

Vypúšťa sa ustanovenie o oprávnení nariadiť odstránenie zistených nedostatkov, zdržať sa protiprávneho konania, uložiť zákaz predaja výrobkov alebo poskytovania služieb a úprava predbežného opatrenia z dôvodu nadbytočnosti, keďže uvedené sa navrhuje upraviť v návrhu zákona. Predmetné inštitúty sa nanovo formulujú v čl. I návrhu zákona s možnosťou ich využitia pri porušení akejkoľvek povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa, nie len povinností ustanovených v zákone o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 21

Zosúladí sa ustanovenie o sankciách s novou úpravou v čl. I návrhu zákona, predovšetkým sa odstraňujú duplicity. V rámci predmetného novelizačného bodu sa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektívizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat povinnej osoby. Pevne určená horná hranica sadzby pokuty sa mení na percentuálne ustanovenú hranicu, ktorá sa určuje podľa obratu, avšak maximálny stop pokuty ostáva naďalej určený pevnou sumou.

Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé dohliadané osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná s pozitívnym vplyvom najmä na malé a stredné podniky. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa porušiteľovu ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 20 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do § 24 novelizovaného zákona sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu porušiteľa. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat dohliadanej osoby nie je možné zistiť, nemala žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovne ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu porušiteľa v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických pokynov.

K bodu 22

Obsahom novelizačného bodu je legislatívno-technická úprava z dôvodu novej úpravy predbežných opatrení v návrhu zákona a vyňatia tohto inštitútu zo zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 23

Legislatívno-technická úprava z dôvodu vypustenia § 21 zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Súčasne sa medzi konania, na ktoré sa nevzťahuje správny poriadok, dopĺňa posúdenie splnenia podmienok spotrebiteľským združením, ktoré chce byť zaradené do zoznamu vedeného Európskou komisiou z dôvodu, že Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky v tomto procese plní úlohu len medzistupňa a napriek tomu, že by posúdilo, že osoba splňa podmienky, samotný zápis nie je možné garantovať, keďže je to vo výlučnej pôsobnosti Európskej komisie; vzhľadom na to, že ide o strohý administratívny postup bez garancie konečného (očakávaného) výsledku, navrhuje sa zaradenie § 25 ods. 3 do § 27.

K bodu 24

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu v predchádzajúcich novelizačných bodoch a čl. I.

K bodom 25 a 26

Precizuje sa transpozičná príloha.

K čl. X (zákon č. 355/2007 Z. z.)

Ide o precizovanie pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva na úseku ochrany spotrebiteľa vzhľadom na čl. I.

K čl. XI (zákon č. 129/2010 Z. z.)

Precizuje sa transpozičná príloha.

K čl. XII (zákon č. 136/2010 Z. z.)

K bodom 1 a 2

Vzhľadom na bod 12 prílohy nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36): článok 20) sa na výkon dohľadu nad § 10 novelizovaného zákona majú vzťahovať princípy podľa tohto nariadenia, t.j. postup podľa čl. I návrhu zákona. Precizuje sa preto znenie § 20 tohto zákona a v tejto súvislosti sa zároveň dopĺňajú prechodné ustanovenia.

K čl. XIII (zákon č. 529/2010 Z. z.)

K bodom 1 a 2

Ustanovenia vymedzujú poskytovanie informácií o výrobku priamemu užívateľovi a ďalším osobám. Výrobca alebo jeho splnomocnenec pri poskytovaní informácií zohľadní najmä predpokladaný typ užívateľa výrobku a povahu informácií, ktoré treba poskytnúť. Uprednostňuje sa poskytovanie informácií formou piktogramov alebo uznávaných kódov alebo inými názornými prostriedkami. Ďalšími osobami sú projektant a osoby, ktoré prichádzajú do styku s výrobkom po ukončení jeho životnosti, ktoré sa zaoberajú jeho demontážou, recykláciou alebo jeho zneškodnením.

K čl. XIV (zákon č. 161/2011 Z. z.)

K bodu 1

Vypúšťajú sa odkazy k definícii spotrebiteľa a predávajúceho z dôvodu úpravy ich definície v tomto zákone.

K bodu 2

Navrhovanou úpravou sa precizujú pojmy spotrebiteľ a predávajúci priamo v tomto zákone, čím sa zohľadnia špecifiká úpravy tejto oblasti.

V zmysle navrhovanej úpravy sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorá koná v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľom sa rozumie tiež fyzická osoba, voči ktorej predávajúci koná v rámci obchodnej praxe. Ďalším kritériom je, že uvedená fyzická osoba nekoná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania. Návrhom materiálu sa poskytuje spotrebiteľom ochrana aj pre prípad konania predávajúceho v rámci obchodných praktík, pričom nemusí dôjsť k uzatváraniu alebo plneniu spotrebiteľskej zmluvy.

V ďalšej časti definície sa používa široko koncipovaná formulácia „v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou“. Fyzická osoba sa stáva spotrebiteľom už pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy, teda ešte v čase pred plnením. Rovnako môže byť spotrebiteľom fyzická osoba len v súvislosti s plnením spotrebiteľskej zmluvy.

Návrh materiálu taktiež ustanovuje definíciu predávajúceho. Predávajúcim sa rozumie osoba, ktorá koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, v súvislosti s obchodnou praxou, alebo v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Predávajúcim je tiež osoba, ktorá konajúca v mene alebo na účet predávajúceho podľa predchádzajúcej vety.

V zmysle navrhovaného materiálu je potrebné rozlišovať dve kategórie predávajúcich. Prvou kategóriou je všeobecné vymedzenie predávajúceho ako osoby, ktorá v rámci obchodnej praxe alebo v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou koná v rámci svojej podnikateľskej

činnosti alebo povolania. Druhou kategóriou je osoba konajúca v mene alebo na účet predávajúceho podľa prvej kategórie.

K bodu 3

Zosúladuje sa ustanovenie o sankciách s novou úpravou v čl. I návrhu zákona, predovšetkým sa odstraňujú duplicity. V rámci predmetného novelizačného bodu sa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektivizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat povinnej osoby. Pevne určená horná hranica sadzby pokuty sa mení na percentuálne ustanovenú hranicu, ktorá sa určuje podľa obratu povinnej osoby, avšak maximálny strop pokuty ostáva určený pevnou sumou. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé dohliadané osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná s pozitívnym vplyvom najmä na malé a stredné podniky. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 20 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat porušiteľa nie je možné zistiť, nemal žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovne ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických pokynov.

K bodu 4

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia v nadväznosti na ostatné zmeny a čl. I návrhu zákona.

K čl. XV (zákon č. 324/2011 Z. z.)

K bodom 1 a 2

Vypúšťa sa ustanovenie o pôsobnosti Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb ako orgánu alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov v oblasti poštových služieb v nadväznosti na zmeny v zákone č. 391/2015 Z. z. a čl. I § 2 návrhu zákona. Táto pôsobnosť prechádza na SOI. V bode 2 sú obsiahnuté prechodné ustanovenia vzhľadom na danú kompetenčnú zmenu.

K čl. XVI (zákon č. 351/2011 Z. z.)

K bodom 1 až 3, 5 a 7

Ide o legislatívno-technické úpravy, ktorých základom je kompetenčná zmena – Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb prestáva byť orgánom alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov podľa zákona č. 391/2015 Z. z. Túto pôsobnosť bude v budúcnosti pre oblasť elektronických komunikácií (aj poštových služieb) vykonávať Slovenská obchodná inšpekcia.

K bodu 4

Týmto novelizačným bodom sa dopĺňa právny základ, na základe ktorého sa orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa budú môcť na účely výkonu dohľadu podľa čl. I návrhu zákona oboznamovať s predmetom telekomunikačného tajomstva v rozsahu údajov komunikujúcich strán, ktorými sú telefónne číslo, obchodné meno a sídlo právnickej osoby, alebo obchodné meno a miesto podnikania fyzickej osoby – podnikateľa alebo osobné údaje fyzickej osoby, ktorými sú meno, priezvisko, titul a adresa trvalého pobytu a prevádzkových údajov. Tieto informácie môžu byť dôležité napríklad pre identifikáciu dohliadanej osoby, ktorá porušuje kolektívne záujmy spotrebiteľov. Navrhuje sa úprava režimu, podmienok a rozsahu sprístupňovania telekomunikačného tajomstva. Uvedená právomoc sa je nevyhnutná najmä pre aplikovateľnosť čl. 9 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

K bodu 6

Nariadenie (EÚ) 2017/2394 v platnom znení vo svojej prílohe uvádza tiež smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávanía osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37), konkrétne jej článok 13, ktorého transpozíciu predstavuje § 62 zákona č. 351/2011 Z. z. Z uvedeného dôvodu sa pri výkone dohľadu nad uvedeným ustanovením má postupovať podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení a čl. I návrhu zákona.

K bodu 8

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na kompetenčnú zmenu, pokiaľ ide o výkon pôsobnosti orgánu alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov v oblasti elektronických komunikácií. Prechodné ustanovenia sú tiež dôležité pre vymedzenie pravidiel, podľa ktorých sa dokončia dohľad a konania týkajúce sa povinnosti podľa § 62 novelizovaného zákona, ak sa začali (a neboli ukončené) do nadobudnutia účinnosti návrhu zákona.

K čl. XVII (zákon č. 362/2011 Z. z.)

Ide o precizovanie pôsobnosti Štátneho ústavu na kontrolu liečiv v oblasti ochrany spotrebiteľa v súlade s čl. I § 2 návrhu zákona.

K čl. XVIII (zákon č. 250/2012 Z. z.)

Ide o precizovanie pôsobnosti Úradu pre reguláciu sieťových odvetví v oblasti ochrany spotrebiteľa v súlade s čl. I § 2 návrhu zákona.

K čl. XIX (zákon č. 251/2012 Z. z.)

K bodu 1

Vzhľadom na skutočnosť, že oblasť energetiky je vyňatá z pôsobnosti zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a úprava zmlúv na diaľku a mimo prevádzkových priestorov v tomto sektore je začlenená do zákona o energetike, pričom na výkon dohľadu nad dodržiavaním povinností podľa § 17 a 17a zákona o energetike sa má tiež vzťahovať návrh zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa (čl. I), navrhuje sa doplnenie osobitného ustanovenia priamo do zákona o energetike, z ktorého bude uvedené zrejmé. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ

z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 64), ktorej transpozíciu predstavujú popri zákone č. 102/2014 Z. z. aj § 17 a 17a zákona č. 251/2012 Z. z., je uvedená v prílohe nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

K bodu 2

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia v nadväznosti na zmenu postupu pri výkone dohľadu nad § 17 a 17a novelizovaného zákona.

K čl. XX (zákon č. 102/2014 Z. z.)

K bodu 1

Navrhuje sa novelizácia predmetného ustanovenia s doplnením odkazu na čl. I § 2 návrhu zákona, ktorý ustanovuje príslušné orgány dohľadu nad dodržiavaním povinností podľa novelizovaného zákona. Duplicitná úprava v zákone č. 102/2014 Z. z. nie je preto potrebná.

K bodu 2

Zosúlad'uje sa ustanovenie o sankciách s novou úpravou v čl. I návrhu zákona, predovšetkým sa odstraňujú duplicity. V rámci predmetného novelizačného bodu sa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektívizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat povinnej osoby. Pevne určená horná hranica sadzby pokuty sa mení na percentuálne ustanovenú hranicu, ktorá sa určuje podľa obratu predávajúceho, avšak maximálny stop ostáva naďalej určený pevnou sumou. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivých predávajúcich a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná s pozitívnym vplyvom najmä na malé a stredné podniky. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa predávajúcemu ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 20 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu predávajúceho. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat predávajúceho nie je možné zistiť, nemal žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovne ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu predávajúceho v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických postupov.

K bodu 3

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu postupov pri výkone dohľadu nad povinnosťami ustanovenými v tomto zákone.

K čl. XXI (zákon č. 391/2015 Z. z.)

K bodu 1

Precizujú sa definície spotrebiteľa a predávajúceho tak, aby bolo zrejmé, že pre vznik tohto statusu nie je nevyhnutné vždy uzatvorenie spotrebiteľskej zmluvy, ale v tomto postavení môže byť osoba aj pri obchodnej praktike (napr. v štádiu ponuky, propagácie produktu). Navrhovanou úpravou dochádza k zúženiu definície predávajúceho. Podľa navrhovaného materiálu sa konanie osoby, konajúcej v mene alebo na účet predávajúceho považuje za konanie predávajúceho.

K bodu 2

Ide o kompetenčnú úpravu. Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb nebude do budúcnosti vykonávať pôsobnosť orgánu alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov. Pôsobnosť prechádza na Slovenskú obchodnú inšpekciu.

K bodu 3

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na bod 2.

K bodu 4

Navrhovanou úpravou sa sleduje zníženie záťaže subjektov alternatívneho riešenia sporov. V dôsledku vypustenia tohto ustanovenia vybrané subjekty alternatívneho riešenia sporov nebudú povinné poskytovať Národnej banke Slovenska informácie a súčinnosť. V súlade so smernicou sa zabezpečí nezávislosť a nestrannosť subjektov alternatívneho riešenia sporov, keďže výkon alternatívneho riešenia sporov by mal byť oddelený od výkonu dohľadu zo strany iných orgánov. Vypustením tohto ustanovenia sa dosiahne nezávislosť subjektov alternatívneho riešenia sporov od Národnej banky Slovenska, ktorá sa prejaví v spravodlivejších a nezávislejších výsledkoch.

K bodu 5

Navrhuje sa legislatívno-technická úprava v nadväznosti na novelizačný bod 5 a terminológiu návrhu zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa (čl. I).

K bodu 6

Navrhuje sa novelizácia ustanovenia o dohľade v nadväznosti na návrh nového zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa a úprava sankčných ustanovení.

Čl. 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63) a čl. 14 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 o riešení spotrebiteľských sporov online, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 1), ktoré predstavujú základ povinnosti poskytovať súčinnosť v rámci alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov, sú uvedené v prílohe nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, preto sa pri výkone dohľadu nad dodržiavaním čl. 14 nariadenia (EÚ) č. 524/2013 a § 15 ods. 2 a 3 zákona č. 391/2015 Z. z. má postupovať podľa čl. I návrhu zákona a v rámci cezhraničnej spolupráce podľa samotného nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

Revidujú sa sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektivizáciou

zákoných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat povinnej osoby. Pevne určená horná hranica sadzby pokuty sa mení na percentuálne ustanovenú hranicu, ktorá sa určuje podľa obratu predávajúceho, avšak maximálny strop pokuty ostáva naďalej určený pevnou sumou. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivých predávajúcich a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná s pozitívnym vplyvom najmä na malé a stredné podniky. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 20 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat dohľadanej osoby nie je možné zistiť, nemala žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovne ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu porušiteľa v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických postupov.

K bodu 7

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu pravidiel výkonu dohľadu nad povinnosťou poskytovať súčinnosť subjektu alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov a vzhľadom na kompetenčnú úpravu, pokiaľ ide o orgány alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov.

K čl. XXII (zákon č. 69/2018 Z. z.)

Podľa čl. 9 ods. 4 písm. g) nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení musia mať príslušné orgány (orgány dohľadu) v prípade, že nie sú k dispozícii žiadne iné účinné prostriedky na dosiahnutie ukončenia alebo zákazu porušovania právnych predpisov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a aby sa zabránilo riziku vzniku závažnej ujmy na kolektívnych záujmoch spotrebiteľov:

- i) právomoc odstrániť obsah alebo obmedziť prístup k online rozhraniu alebo nariadiť výslovné zobrazenie upozornenia spotrebiteľom, keď pristúpia k online rozhraniu;
- ii) právomoc nariadiť poskytovateľovi hostingových služieb, aby odstránil, deaktivoval alebo obmedzil prístup k online rozhraniu, alebo
- iii) ak je to vhodné, právomoc nariadiť registrom alebo registrátorom domén, aby vymazali presne označený názov domény a umožnili ho zaregistrovať dotknutému príslušnému orgánu;

vrátane právomoci vyžadovať od tretej strany alebo iného orgánu verejnej moci vykonať takéto opatrenia.

Zjednodušene je možné o tejto právomoci hovoriť ako o blokovaní online rozhrania. Vzhľadom na technicky komplikovanú stránku výkonu tejto právomoci a snahu o vytvorenie všeobecného modelu, ktorý by bol aplikovateľný aj pre potreby blokovania online rozhrania z dôvodov ochrany iného záujmu ako ochrana spotrebiteľov, pričom je možné v súčasnej dobe digitalizácie (digitalizácie a informatizácie aj mnohých stránok bežného života) očakávať, že potreba a dopyt po takýchto opatreniach budú narastať, sa navrhuje, aby sa výkon týchto opatrení zabezpečoval cez Národný bezpečnostný úrad, ktorý v Slovenskej republike riadi

a koordinuje výkon štátnej správy v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Návrh na úpravu zákona č. 69/2018 Z. z. preto nie je striktno viazaný len na výkon opatrení podľa čl. 9 ods. 4 písm. g) nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení (jeho rozsahu sa ale pridrža úprava v čl. I – orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa teda budú môcť túto právomoc vykonávať len v rozsahu, ktorý predpokladá implementované nariadenie, ale v zákone č. 69/2018 Z. z. sa vytvára širší zákonný základ, na ktorý bude možné nadviazať v budúcnosti s požiadavkami o blokovanie online rozhrania na iné účely ako ochrana spotrebiteľa).

Navrhovaný model je založený na prvotnom rozhodnutí o blokovaní, ktoré vydá príslušný orgán (v prípade dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa ide o opatrenie o blokovaní podľa čl. I § 11 alebo rozhodnutie vo veci samej s uložením sankcie podľa čl. I § 20 ods. 1 písm. c) alebo písm. d) návrhu zákona, ktoré budú vydávať orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa). Ak zo strany povinnej osoby nedôjde k dobrovoľnému splneniu uloženej povinnosti, môže sa pristúpiť k výkonu tohto rozhodnutia, a to prostredníctvom Národného bezpečnostného úradu. Tento model vedie k minimalizácii možnosti škôd, nezákonných zásahov v rámci online priestoru a vydávania technicky nevykonateľných rozhodnutí o blokovaní online rozhrania.

K bodu 1

Doplňa sa ustanovenie o úlohách Národného bezpečnostného úradu v súvislosti s blokovaním online rozhrania.

K bodu 2

V záujme zabezpečenia dôveryhodnosti služieb a aktivít poskytovaných prostredníctvom internetu a ochrany práv osôb zúčastňujúcich sa na týchto aktivitách, ako aj ochrany konečného užívateľa týchto služieb bola vznesená spoločenská požiadavka efektívneho zamedzovania škodlivých aktivít alebo škodlivého obsahu na internete. Škodlivých aktivít na internete z roka na rok pribúda. Zároveň rastie sofistikovanosť útokov a s neustále prebiehajúcou informatizáciou spoločnosti aj riziká spojené s úspešne vykonanými útokmi. Reakcie na rôzne typy škodlivých aktivít spadajú do kompetencie rôznych štátnych orgánov. Množstvo útokov je vykonávaných buď plošne (napríklad phishingové kampane, lákajúce veľké množstvo používateľov kliknúť na rozoslanú linku), alebo na svoju činnosť využíva identifikovateľný škodlivý obsah alebo sieťovú infraštruktúru (napríklad riadiace servery botnet sietí, DNS servery k nim smerujúce, zariadenia vykonávajúce DDOS útoky a pod.). Z tohto dôvodu mnohé krajiny zavádzajú legislatívne podmienky a technické prostriedky na blokovanie nežiadúceho obsahu, IP adries, domén, URL, súborov a podobne. Národný bezpečnostný úrad na túto potrebu adekvátne reaguje a svoje odborné schopnosti a kompetencie, ktoré využíva pri riešení kybernetického bezpečnostného incidentu, primerane aplikuje aj na iné škodlivé aktivity na internete. Blokovanie infikovaných domén a IP adries je nutné považovať za reaktívne opatrenie vedúce k zamedzeniu prístupu k škodlivému obsahu. Dôvody, prečo využiť tento prostriedok, je možné zhrnúť do niekoľkých bodov:

1. Ochrana používateľov napadnutých služieb a nevedomých používateľov podvodných služieb - ak je na šírenie škodlivého obsahu, vylákание údajov alebo na ilegálne aktivity zneužitá legitímna doména alebo služba; zablokovanie obsahu alebo konkrétneho URL zabezpečí ochranu používateľov, ktorí túto službu alebo doménu využívajú.
2. Zmiernenie alebo zamedzenie škodlivých následkov - blokovaním domén a IP adries so škodlivým obsahom či phishingom je možné takisto dosiahnuť zmiernenie následkov v podobe menšieho dopadu na potenciálne obeť, resp. zasiahnutých používateľov. Takisto včasným blokovaním možno zabezpečiť úplné zamedzenie

škodlivých následkov, pretože nemusí dôjsť napríklad k stiahnutiu škodlivého obsahu alebo k dokončeniu všetkých fáz phishingovej kampane.

3. Zastavenie šírenia škodlivého obsahu - v tomto bode ide najmä šírenie malvéru, existenciu riadiacich serverov pre botnety, phishingové stránky a podobne. Domény a IP adresy s takýmto obsahom sú využívané útočníkmi na nelegitímne ciele a ich blokovanie zamedzuje ďalšiemu šíreniu takéhoto škodlivého obsahu.

V navrhovanom ustanovení sa upravuje, že Národný bezpečnostný úrad vykonáva blokovanie v rámci riešenia kybernetického bezpečnostného incidentu alebo na základe žiadosti príslušného subjektu. V rámci riešenia kybernetického bezpečnostného incidentu vydá Národný bezpečnostný úrad rozhodnutie o blokovaní, v ktorom určí techniku (spôsob) blokovania a blokovanie vykoná. Národný bezpečnostný úrad ale aj na základe žiadosti oprávneného subjektu (napríklad Slovenská obchodná inšpekcia, Národná banka Slovenska, Štátna veterinárna a potravinová správa, Štátny ústav pre kontrolu liečiv, ale tiež aj iné subjekty ako orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa – napr. Policajný zbor), ktorý právoplatne rozhodol o tom, že konkrétna aktivita alebo obsah má byť zablokovaná, vykoná jeho rozhodnutie, a to tak, že určí najmä techniku (spôsob) blokovania a zabezpečí, aby toto blokovanie bolo vykonané. Zákon dáva každému takémuto subjektu možnosť požiadať Národný bezpečnostný úrad o spoluprácu ešte pred vydaním svojho rozhodnutia (čím je možné predchádzať technicky nerealizovateľným rozhodnutiam či neprimeraným zásahom). Rozhodnutiu úradu o blokovaní sa musí každý povinný subjekt podriaďovať. Keďže ide o zásahy na rôznych úrovniach regulácie, Národný bezpečnostný úrad pri takomto zásahu môže požadovať súčinnosť rôznych zainteresovaných subjektov. Zmyslom je, aby blokovanie bolo vykonané s ohľadom na spojené riziká, aby bolo účelné, efektívne a zmysluplné.

K bodom 3 a 4

Úprava ustanovenia v rámci auditu o akreditácii/certifikácii je nevyhnutná z dôvodu vydania všeobecne záväzného právneho predpisu o audite kybernetickej bezpečnosti. Pri pôvodnom formulovaní ustanovenia sa zamýšľal odlišný spôsob získania štatútu audítora kybernetickej bezpečnosti. Ročná prax však ukázala, že takýto model by bol časovo náročný a zmaril by účel ustanovenia. Preto bolo s odbornou obcou a ÚNMS SR prijaté rozhodnutie, ktorým sa akreditácia audítora nahradí jeho certifikáciou. Na základe tejto zmeny nebude žiadnej právnej prekážky pri vydaní všeobecne záväzného právneho predpisu.

K bodu 5

Z dôvodu právnej istoty sa dopĺňa splnomocňovacie ustanovenie na vydanie vykonávacieho predpisu o pravidlách pre blokovanie v rámci nového § 27a.

K bodu 6

Do výpočtu konaní, na ktoré sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, sa dopĺňa aj konanie podľa nového § 27a (tzv. blokovanie). Vzhľadom na špecifiká zabezpečovania výkonu blokovania nie je použitie správneho poriadku vhodné a potrebné.

K čl. XXIII (zákon č. 170/2018 Z. z.)

K bodu 1

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorou sa spresňuje časový rozsah existencie záväzkov poskytovateľa ochrany pre prípad úpadku.

K bodu 2

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorou sa odstraňuje nadbytočná záťaž podnikateľov (cestovné kancelárie, poisťovne, banky) v podobe výdavkov, ktoré podľa práva Európskej únie (čl. 17 bod 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS) nie sú povinní platiť.

K bodom 3, 5 až 10

Navrhuje sa novelizácia ustanovenia o dohľade v nadväznosti na návrh nového zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa (čl. I). Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015, s. 1) je uvedená v prílohe nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, preto sa pri výkone dohľadu nad dodržiavaním povinností podľa zákona č. 170/2018 Z. z., ktorý predstavuje jej vnútroštátnu transpozíciu, má postupovať podľa pravidiel uvedených v čl. I a pri cezhraničnej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

Ďalej sa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektivizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat dotknutej osoby. Pevne určená horná hranica sadzby pokuty sa mení na percentuálne ustanovenú hranicu, ktorá sa určuje podľa obratu dotknutej osoby, avšak maximálny strop pokuty ostáva naďalej určený pevnou sumou. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná s pozitívnym vplyvom najmä na malé a stredné podniky. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa porušiteľovu ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 20 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat porušiteľa nie je možné zistiť, nemal žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovne ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu porušiteľa v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických postupov.

K bodu 4

Navrhuje sa precizovanie textu z dôvodu, že nositeľom povinností podľa zákona nie je iba obchodník.

K bodu 11

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu procesných pravidiel výkonu dohľadu nad povinnosťami ustanovenými v novelizovanom zákone.

K čl. XXIV

Za deň nadobudnutia účinnosti návrhu zákona sa navrhuje 1. január 2020. Počnúc rokom 2020 by orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa mali pri výkone dohľadu postupovať podľa unifikovaných pravidiel, ktoré spĺňajú minimálny štandard podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Pre ustanovenia o cezhraničnej spolupráci sa navrhuje nadobudnutie účinnosti v súlade s účinnosťou samotného nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.